

PIERRE
MÅNSSON

PÅ RESA MED KRISTIANSTAD

PIERRE
MÅNSSON

**PÅ RESA MED
KRISTIANSTAD**

Pierre Månsson

*Välkommen att följa med
en liten bit på min resa
i och tillsammans med
Kristianstadsbygden.*

VARFÖR EN BOK?

*Hur kom jag egentligen på
att jag skulle skriva en bok?*

En del tror säkert att jag har fått storhetsvansinne. Men det är snarare tvärtom. Det här är ingen märkvärdig historia. Det är ett försök att i all enkelhet ge en bild av min egen resa och Kristianstads resa. Min förhoppning är att tillbakablickar, framåtblickar och resonemang kring vår samtid kan väcka funderingar hos fler.

Det gör mig bekymrad när folk tror att politiker är en särskild sorts människor. Jag är verkligen inte särskilt speciell. Men efter drygt femtio år i livet och drygt trettio år i kommunpolitiken har jag samlat en del erfarenheter som jag har kommit att fundera lite mer över på senare tid.

Kanske var det pandemin som gav mer tid till reflektion. Kanske är det bara en åldersgrej. Hur som helst började jag samla och skriva ner en del tankar om min egen resa genom åren och om Kristianstads resa mot framtiden. Med tiden kände jag att andra säkert skulle kunna känna igen sig eller få egna tankar utifrån det jag skrev.

Den här boken handlar om ett barn som lärde sig älska Kristianstad och som ville göra skillnad. Den handlar om en

*Jag har färdats på många vägar i kommunen.
Den här, i Bockeboda, är en av de vackraste.*

stad och en bygd som på bara några årtionden har upplevt enorma förändringar. Den prövar också en del idéer om vad vi kan behöva göra för att komma vidare.

Självklart handlar boken en del om politik, det är ju det jag håller på med. Men det här är inte någon politisk programförklaring. Här finns tankar och spridda nedslag i politiska frågor, men det finns många fler viktiga frågor som jag kommer att diskutera i andra sammanhang. Jag tror att du och alla andra som bor här, precis som jag, har åsikter och idéer om hur Kristianstad har utvecklats och ska utvecklas. Det är det som är politik. Om jag med mina berättelser kan inspirera någon att engagera sig politiskt blir jag glad.

Med min bok vill jag bidra med några pusselbitar till bilden av Kristianstad.

Jag vet att du sitter på fler bitar. Hoppa gärna runt i boken tills du hittar ett stycke som sätter igång dina egna minnen och tankar. Om något väcker din skrivlust hoppas jag att du delar med dig. Kristianstads historia och framtid skriver vi tillsammans.

Jag minns Morgan Hälls idrottslektioner på Norretull med glädje. Den här bilden togs i nian, det året då jag blev politisk aktiv.

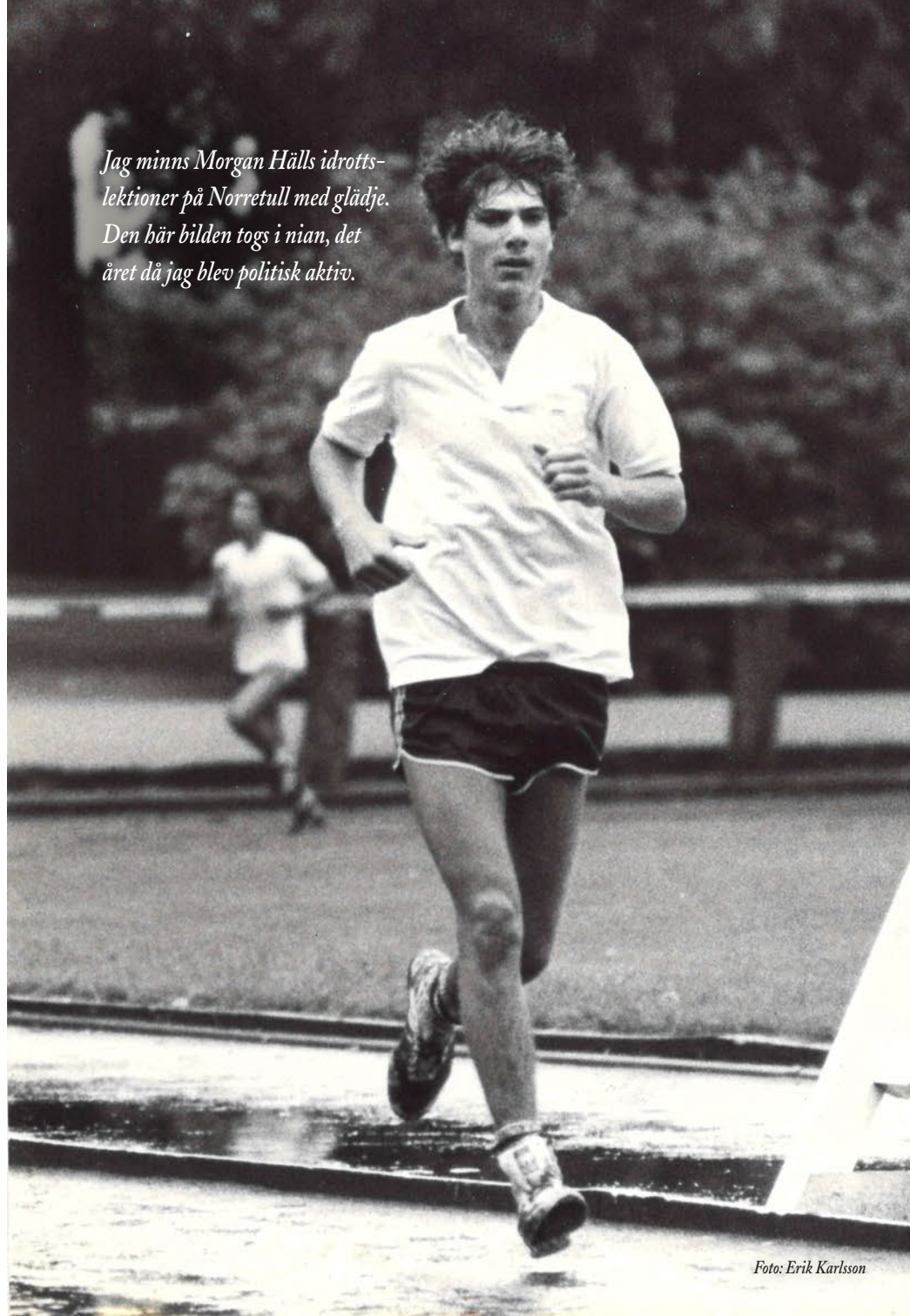

Foto: Erik Karlsson

EN KROKIG RESA MED KRISTIANSTAD

Kristianstad byter skepnad från militärstad till handelsstad. De stora arbetsplatserna försvinner. Nya möjligheter syns i horisonten. Nyfikenhet och stolthet för oss dit.

När jag var barn var Kristianstad fyllt av gröna män. Vi såg dem överallt, uniformerna. Ute på gatorna och på fälten eller inuti de gröna bilarna. Min första närkontakt med dem var på Conditori Boulevard. Från tredje klass fick vi lov att korsa vägen från Parkskolan. Vi smet ofta över för att köpa franskbröd på frukostrasten. Ett halvt eller ett kvarts bröd, där vi grävde ur det mjuka inkråmet och avslutade med den frasiga skorpan. Då köade vi till Sune Lövgrens disk ihop med militärerna. Gröna, pösiga uniformer kom från A3 eller P6. Finuniformerna kom från Milostaben. Det visste vi. Ibland kom det någon vi kände. Alla barn kände någon militär. Alla hade en pappa, morbror, granne, fotbollstränare eller vän till familjen inom försvaret.

Ingen kunde missa att Kristianstad var en militärstad. Militärerna hade funnits på plats sedan staden grundades.

Försvaret var ju själva skälet och grunden till stadens existens. Min barndomsstad vilade tryggt i sin djupt grundade identitet som garnisonsstad. Så hade det alltid varit. Så trodde vi att det alltid skulle förbli.

Därför drabbade försvarsbeslutet 1992 Kristianstad som en total chock. Norra skånska regementet, P6, skulle läggas ned och Wendes artilleriregemente, A3, omlokaliseras till Hässleholm. Vad var Kristianstad utan sina regementen?

En stad på fyra ben

Kristianstad har visserligen, trots sin militära bakgrund, alltid varit mer än enbart en militärstad, men en stor del av identiteten har ändå legat där. Ända sedan grundandet 1614 har staden i princip balanserat på fyra ben: försvar, handel, livsmedel och offentlig förvaltning.

Försvaret var själva utgångspunkten för den fästningsstad som Christian IV grundade. Men han visste också att en stad behöver mer än militärer. Hantverkare och handlare i de gamla städerna Vä och Åhus tvingades in till den nya staden. Sedan dess har handeln varit en viktig bas.

Den nya staden var omgiven av goda odlingsjordar och rikligt med vatten. Sedan urminnes tider hade det här bedrivits jordbruk och livsmedelsproduktion. Borgarna i fästningsstaden skaffade odlingsmark i omgivningen eller handlade av bönderna på torget. Med tiden växte det fram företag som förädlade råvarorna till allt från ost, korv och sylt till saft, pilsner och brännvin.

Tjänstemannatraditionen i staden har också en lång his-

toria. Från dansk magistrat till svensk residensstad med säte för hovrätten över Kristianstad och Blekinge. Kristianstad utvecklades till en tjänstemannastad, där landsting, länsstyrelse, domstolar, skatteverk och försäkringskassa vid sidan om militärområdets stora administrativa verksamhet sysselsatte många manschettarbetare.

1990-talets tunga fall

Det som hände på 1990-talet var att ungefär ett och ett halvt av de fyra benen kapades brutalt genom olika riksdagsbeslut. Inte nog med att regementena tågade ut med många hundra militära och civila arbetstillfällen. Dessutom slogs de båda skånska länen och landstingen samman, residenset stängde och många skrivbordsjobb försvann. Stadens identitet skakades i grunden.

Till råga på allt försvann ungefär samtidigt många industrijobb från Kristianstad. Fabrikerna har förstås länge varit en viktig del av Kristianstads arbetsmarknad, även om de inte lyfts fram i stadens självbild. Jag bläddrar i ett gammalt, sparat häfte från lågstadiets undervisning om hembygden och slås av hur mycket näringslivet i Kristianstad har förändrats sedan mitten av 1970-talet. På de suddiga stencillbladen från Parkskolan läser jag om några av Kristianstads industrier.

Kristianstads Yllefabrik AB hade då omkring 70 anställda i tillverkningen och 10 tjänstemän och ”omsättningen är för närvarande 9–10 miljoner” fick jag lära mig som tredjeklassare. Jag fick också läsa om hur 200 arbetare i familjeföretaget Bongs Fabriker varje år tillverkade ca 400 miljoner

kuvert och 1 200 000 pärmar. Vid L.M. Ericssons fabrik i Kristianstad arbetade vid den här tiden 535 anställda och 75 hemarbetare med tillverkning av telefoner och telefonstationer. På Kristianstads boktryckeri fanns 110 anställda. På Rosendahls Fabriker på Näsby arbetade enligt mitt skollhäfte 36 kollektivanställda och 12 tjänstemän med tillverkningen av karbonpapper och telexrullar.

Pärmar, telefonstationer, karbonpapper och telexrullar. Det låter som en evighet sedan, men bara drygt 40 år har passerat. På 1980- och 90-talet försvann en stor del av jobben utomlands. Andra försvann helt och hållet.

Hela Sverige befann sig i början av 1990-talet i en djup konjunktursvacka. Räntorna sköt i höjden och arbetslösheten var stor. Djupt nere i svackan låg Kristianstad och sörjde inte bara jobben utan också en förlorad identitet.

Sökandet efter identitet

Det är lätt att fastna i sorg och självömkan när kriser slår till. Det gjorde nog också den forna regements- och residenstaden ett tag.

Men att förbanna omständigheterna och drömma sig tillbaka leder sällan någonstans. Efter några år började blickarna riktas framåt och jakten på en ny identitet inleddes. Kommunen satte igång ett arbete för att utforma en vision och profil där medborgare, föreningar, företagare och anställda var med och deltog i diskussionerna.

Resultatet av dialogen blev visionen "Kristianstad växer!" och profilen Spirit of Food. Om utfallet kan man förstås

tycka en del. Det var ingen slogan som slog igenom. Personligen tycker jag att det blev alldeles för mycket vimplar och för lite substans. Över alltihop vilade dessutom en förlegad tro på att framgångsrik livsmedelsproduktion endast kan vara storskalig och industriell.

Nej, Spirit of Food blev inte någon succé. Ändå var man någonting på spåren. Mat och dryck är en viktig ingrediens i vår kommun. Matkulturen är en del av vår själ och vår identitet som är värd att lyfta fram. Sedan kan man alltid diskutera formerna för hur det ska göras. Vi ser nu, ett par decennier senare, att livsmedelsområdet har utvecklats på ett fantastiskt sätt. Den rådgivning och det stöd till entreprenörer som Kristianstads kommun och Högskolan Kristianstad erbjuder genom Krinova Incubator & Science Park har skapat minst hundra nya jobb om året inom området mat och dryck. På Balsgård experimenteras det för fullt med innovativa drycker. Livsmedelsföretag som Culinar, Absolut, Lyckeby, Åhus grönt och Nyskördade morötter växer sig allt starkare. September har blivit Smakmånad med skördefester och matevenemang runt om i kommunen.

De senaste åren har jag ägnat somrarna åt att cykla runt i kommunen. Jag har hittat smultronställena. Jag har besökt små och stora entreprenörer som med maten i centrum utvecklar vår bygd. Mitt under pandemin bestämde jag mig för att visa att det gick att få ihop ett helt julbord med lokal prägel. Det blev köttbullar, godis och snaps av lokala tillverkare. Vi har en fantastisk skatt i det lokala matföretagandet.

Småskaligt, närodlat och miljö- och klimatvänligt har

blivit efterfrågat på ett sätt som ingen förutsåg för några årtionden sedan. Innovativa företag har byggts upp, som sysslar med allt från fiskuppfödning till ölbrygging. Runt om i staden och kommunen finns i dag restauranger som lockar långväga gäster. Med Absolut Home i Åhus har dragningskraften också blivit internationell.

Även om det inte gav något omedelbart resultat, så tror jag ändå att visionsdialogen kring millenieskiftet bidrog till att mildra 90-talets uppgivenhetskänsla. Perspektivet riktades framåt med tankar om utveckling, tillväxt och framtidsförhoppningar. För många lät det mer än lovligt optimistiskt att sätta ett mål om 90 000 invånare 2025. Vid den tiden var vi fortfarande färre än 75 000 och märkte knappt någon förändring. Befolkningen minskade ena året och ökade med ett fåtal nästa år. I dag är vi nära 87 000 och kommer i alla fall inte att missa 90 000 med några stora marginaler om tre år.

Många små och stora pusselbitar bidrog till den gryende framtidstron i slutet av 1990- och början av 2000-talet. Högskolans flytt till P6-området, beachhandbollen i Åhus, långlördagarna i centrum, Öresundsbron med direkttåg från Köpenhamn, konserterna i Tivoliparken, framväxten av Kristianstads Vattenrike, öppningen av Kristianstads konsthall, utbyggnaden av golfbanor, den allmänna teknikutvecklingen...

Ännu fler faktorer spelade säkert in, men det viktiga är att Kristianstad började tro och satsa på framtiden efter 90-talssvackan. Men på ett område stod det stilla en bra bit in på 2000-talet. Det byggdes knappast någonting någonstans, varken bostäder eller annat.

Handslaget för Kristianstads framtid togs av Christina Borglund, Kristdemokraterna, Ingrid Karlsson, Centern, Pierre Månsson, Folkpartiet, Heléne Fritzson, Socialdemokraterna, Bengt Gustafson, Moderaterna, Anders Björklund, Åhuspartiet och Nils-Edvin Andersson, Kristianstadsbygdens framtid.

Ett handslag för **Kristianstads framtid**

Vi har tagit i hand på att genomföra ett utvecklingsprogram för att öka tillväxten i Kristianstad. Riktade satsningar inom kultur, fritid, natur, utbildning och service tillsammans med nya attraktiva stadsområden ska bidra till en starkare kommun. Med aktivt näringslivet och kommun i samverkan ska vi skapa goda förutsättningar för tillväxt. Målet är fler kommuninvånare, fler jobb och på landsbygd, fler jobb, bättre service och starkare kommunal ekonomi. 2014, jubileumsåret ska vi vara 5 000 fler kommuninvånare.

Ett viktigt handslag

Den politiska situationen i kommunen växlade mellan borgerliga och socialdemokratiska majoriteter. Det var svårt att fatta långsiktiga beslut som höll över mandatperioderna.

Vi förstod att vi måste göra något radikalt för att bryta det vakuum som Kristianstad hade hamnat i. Moderaternas Bengt Gustafson, Socialdemokraternas Heléne Fritzson och jag själv lade alla stridsyxor åt sidan och satte oss kring nyår 2008 för att diskutera hur vi skulle kunna bryta stilleståndet. Som samtalspartner hade vi kommunens dåvarande stadsarkitekt Tomas Theander, som på sitt kloka och lågmälda sätt bidrog till att lotsa oss framåt. Med i diskussionerna fanns också den betydligt bullrigare Ingvar Lökvist, som var kommundirektör de sista av sina ungefär 50 år i kommunens tjänst och som kände varenda markplätt i kommunens ägo.

Vi ställde in siktet på Kristianstads 400-årsjubileum 2014 och resonerade, funderade och förhandlade om vad vi ville och kunde klara av. När vi kommit en bit bjöd vi in fler partiföreträdare i samtalen. Diskussionerna ledde fram till en viktig och avgörande händelse. I februari 2008 undertecknades "Ett handslag för Kristianstads framtid" av fullmäktigepartierna Moderata samlingspartiet, Socialdemokraterna, Folkpartiet Liberalerna, Centerpartiet, Kristianstadsbygdens framtid, Kristdemokraterna och Åhuspartiet.

I överenskommelsen stod det inledningsvis:
Vi har tagit i hand på att genomföra ett utvecklingsprogram för att öka tillväxten i Kristianstad. Riktade satsningar inom kultur,

fritid, natur, utbildning och näringsliv tillsammans med nya attraktiva bostadsområden ska bidra till en växande kommun. Med aktivt näringsliv, högskola och kommunsamverkan skapar vi goda förutsättningar för tillväxt. Målet är fler kommuninvånare, i stad och på landsbygd, fler jobb, bättre service och starkare kommunal ekonomi.

Handslaget innefattade en rad stora investeringsprojekt, bland annat arena, naturum, kommunhus, skolupprustningar, busslänk, kulturkvarter och nya bostads- och industriområden. Alla partier var överens om att stå bakom projekten, oavsett vem som fick majoritet i de kommande valen.

Det var en styrka att vi genom våra samtal skapat en gemensam övertygelse, för reaktionerna var inte alltid nådiga. En del av de planerade projekten mötte motstånd och högljudd kritik. Vi fick bland annat höra att arenan var ett skrytbygge som aldrig skulle kunna fyllas och att det var totalt omdömeslöst att bygga ett naturum i träsket vid Helge å. Vi fick också veta att byråkrater och politiker borde lämna centrum så att rådhuskvarteret i stället kunde bli bostäder.

Det var inte alltid lätt att stå pall mot opinionsyttringarna, men vi lyckades gemensamt hålla fast vid helhetsbilden. I dag har arenan, naturum, Kulturkvarteret och det nya rådhuskvarteret blivit självklara inslag i stadsbilden. De flesta håller nog med om att mycket har blivit bättre.

Byggboom

Kommunala satsningar i all ära, men väl så viktigt är att

privata entreprenörer och fastighetsbolag fick upp ögonen för vår kommun. Byggkranar tycks på något magiskt vis dra till sig fler byggkranar. Sedan 2010-talet befinner vi oss i en byggboom som ännu inte är över. Det byggs bostäder och företagslokaler i rasande takt över hela kommunen.

Tomterna på verksamhetsområdena kring Åhus och på Ängamöllan i Vä har snabbt fyllts av nyetablerade eller expanderande företag. Mitt i staden pågår bygget av ett nytt rättscentrum med 600 arbetsplatser. Höghus, villor och radhus byggs och fylls av nya invånare på många håll i kommunen. Inte minst kuststräckan med Åhus och Yngsjö lockar inflyttare, men också i Hammar och Öllsjö har nya populära bostadsområden vuxit fram.

Kristianstads kommun växer och behöver fortsätta växa. Därför gäller det att hålla blicken riktad framåt, även i tuffa tider som nu, när pandemin och krigsläget i Europa ger efterdyningar även för vår kommun.

Stolthet och nyfikenhet

För att klara vägen framåt på bästa sätt tror jag att det behövs två viktiga ingredienser: nyfikenhet och stolthet.

Jag skulle faktiskt önska att vi Kristianstadsbor vore lite mindre försynta. Att vi vågade skryta lite mer och lite oftare. Vi behöver kanske inte gå så långt som Malmöborna: ”Haur du sitt Malmö haur du sitt världen”. Men visst vore det härligt om fler kunde ställa sig upp och säga ”Det här är min stad och min kommun. Här har jag valt att leva för att det är en fantastisk plats som har allt jag behöver!”

”Spritkyrkan” i Åbus vittnar om en tillverkning med anor. Men Absolut är också ett företag som tänker nytt och utvecklas. Med Absolut Home togs klivet in i besöksnäringen.

Foto: Claes Sandén

Det är vi själva som måste prata gott om den här regionen för att andra ska lyssna. Vi behöver hjälpas åt att sprida stolthet över vår plats på jorden. Ingen annan kommer att göra det åt oss.

Visst finns här brister och problem som överallt annars. Men i stället för att klaga, måste vi som älskar Kristianstad ta itu med problemen tillsammans. Vi behöver visa att vi är stolta över det vi har och inte tänker låta någon förstöra det.

Jag vet att ni är många som gör stora insatser. Ni finns där i hundratals olika föreningar och organisationer, i skolorna och i företagen. Men skulle inte ni precis som jag önska att ännu fler vågade visa sin stolthet och sin kärlek till Kristianstad?

Vi har mycket som är värt att visa upp för andra.

Anpassning till en ny tid

Morgondagens näringsliv kommer inte att se ut som dagens. Framtidsforskare förutspår att åtta av tio barn som går i förskolan i dag kommer att jobba i yrken som ännu inte finns. I min lekskola fanns det ingen som anade att man kunde bli systemutvecklare, influencer, nagelskulptris, solcellsmontör eller content manager, så det ligger nog något i det.

Det gäller att vara öppen och nyfiken inför det som väntar. Den som klarar att anpassa sig och sina produkter och tjänster efter den verklighet som råder – och inte efter den verklighet man skulle önska sig – blir den som klarar sig. När ingen längre frågar efter karbonpapper, pärmor eller telefonväxlar gäller det att nyfiket ta reda på vad som i stället behövs.

Ett bra exempel på framgångsrik anpassning till en förändrad verklighet är anrika Bongs, som är ett av de få överlevande företagen från mitt gamla skolhäfte. Nu bygger de en helt ny anläggning på Ängamöllans verksamhetsområde, där ett 80-tal anställda ska producera kuvert, emballage och förpackningar för logistik, e-handel och detaljhandel. Genom nedgång och uppgång har Bongs stolt behållit sitt huvudsäte i Kristianstad och spanat efter nya möjligheter.

Anpassning och framtidsspaning öppnar nya vägar. Men för att verkligen klara att ta ut svängarna krävs en stadig grund att stå på. Den grunden byggs av utbildning och kunskap. Vi ska ha en förskola, grundskola och gymnasieskola i tiden som förmår odla elevernas nyfikenhet och kreativitet.

En oerhört viktig pusselbit i utvecklingen är också Högskolan Kristianstad. Utbildningar med hög kvalitet på hemmaplan är av enorm betydelse för både invånarna och för den lokala arbetsmarknaden. Vårt samhälle behöver alltid fler ingenjörer, sjuksköterskor och lärare. Men växande branscher behöver också nytänkandet från exempelvis gastronomi- och landskapsvetarutbildningarna. Kristianstad har stort utbyte av högskolans utbildningar och forskning. Men det är också så att högskolan har stor nytta av alla de samarbeten som har utvecklats mellan högskola, kommun och näringsliv genom åren. Jag hoppas och tror att den insikten ska komma ikapp dem som eventuellt har tankar om en flytt av högskolan till Hässleholm. Vi har haft lärarutbildning och sjuksköterskeutbildning i Kristianstad sedan 1800-talet och fortfarande är det utbildningsområden som har ett mycket gott

rykte i landet. Dagens högskola har utvecklats tillsammans med Kristianstad sedan starten med 700 studenter 1977 till dagens 14 000 studenter. Det borde vara självklart att Högskolan Kristianstad ska fortsätta ligga i Kristianstad – och att kommunen ska göra sitt allra bästa för att högskolan ska hitta en placering som passar verksamhetens behov.

Besöksnäringen har under flera år varit kommunens snabbast växande bransch. Pandemin medförde visserligen stora utmaningar för hotell, restauranger och eventarrangörer, men vi såg också att kriser skapar nya möjligheter. Många företagare visade prov på stor kreativitet och fick kvitto på att det lönar sig. När de med sina nya erfarenheter går vidare finns framgångar att skörda.

Starka ben som bär vidare

Kristianstadstrakten är en skånsk pärla som många ännu inte har upptäckt. Det finns alla skäl att jobba vidare med destinationsutvecklingen och att satsa vidare på upplevelser, kultur, evenemang och besöksmål som lockar både människor och pengar till trakten.

Ibland måste vi som politiker därför våga satsa, även när vi möter motstånd. Det onödiga skrytbygget i träsket bredvid ån visade sig till exempel bli en ännu större succé än vi själva kunde förutse.

Varje år kommer flera hundra tusen besökare till naturum och Vattenriket. Effekten på den lokala ekonomin har undersökts med hjälp av turistekonomiska modeller. Analysen visar att två tredjedelar av besökarna kommer från en annan

del av Sverige eller från andra länder. Den visar också att de turistekonomiska effekterna uppgår till över 30 miljoner kronor från de besökare som har naturum och Vattenriket som sitt mål för resan.

Vårt vatten är en ovärderlig turistmagnet. Fiskare, fågelskådare, seglare, kanotister, strandlejon, sommar- och vinterbadare. Alla kan hitta sina favoritställen i Kristianstads Vattenrike, i Sjöriket eller längs Ålakusten.

Jag sa tidigare att Kristianstad från början vilade på fyra ben. Nu har besöksnäringen blivit ett nytt, starkt ben som Kristianstad stolt kan resa sig på.

Ett av de tidigare benen som hela tiden växer sig starkare är det som byggs upp av livsmedel. Vi ska fortsätta värna om de odlingsjordar och det lantbruk vi har, men framför allt se till att få ut mesta möjliga förädlingsvärde av det som produceras i området. En fortsatt satsning på Krinova Incubator & Science Park från kommunens och högskolans sida är enligt min mening en framtidssatsning av stora mått. Med kunskaper, inspiration och vägledning kan innovativa livsmedelsföretag möta krav och förväntningar från framtidens konsumenter. Även i livsmedelssammanhang ska vi vara medvetna om vattnets värde. Vårt fina grundvatten är en resurs och ett konkurrensmedel som bara blir viktigare och som vi ska skydda och vårda.

Anpassningen till en ny tid och en ny verklighet innebär tyvärr också ökade krav på försvaret av vårt land. Det är en tragisk utveckling i vårt närområde som vi har sett kulminera i Rysslands angrepp på Ukraina. Om det behövs måste vi

vara beredda att stoppa undan bitterheten över 1990-talets nedläggningar, lappa ihop det trasiga benet och stå beredda att ta emot ett nytt regemente. Det handlar förstås om att bidra för landets bästa, men också om arbetstillfällen och inflyttning.

Kristianstad har gjort en lång, backig och krokig resa genom århundradena. Mycket har förändrats bara under min livstid. Visst har det gått lite upp och ner, men alltid framåt. Efter varje kris har vår stad och kommun lyckats resa sig lite starkare. I dag kan vi stolt sträcka på oss och säga att vi är en kommun med ett eget Vattenrike, fullt av upplevelser och god mat som är väl värd att besöka.

Vi bor i en kommun med fantastiska förutsättningar. Vi har alla möjligheter att göra vårt älskade Kristianstad ännu bättre. Det går att lösa de problem vi har nu, precis som det gick att lösa de problem vi hade. Det går att fortsätta stärka vår del av Skåne. Men framgången kommer inte av sig själv. Vad som krävs är ett gott ledarskap, samarbete och kloka prioriteringar bland de styrande.

Och hos alla en rejäl dos stolthet och nyfikenhet.

När jag skriver om nyfikenhet, tänker jag på en Kristianstadspersonlighet som har inspirerat mig och många andra. Dagny Carlsson dog tyvärr i år, vid 109 års ålder, men hon var nyfiken in i det sista. Hon blev bloggaren som påverkade hela Sverige, en influencer som gav årsrika nya idéer, men som aldrig glömde sitt ursprung. Jag hoppas att jag ska bli som hon. Nyfiken hela livet.

*Att Sarri välte omkull mig
räddade antagligen mitt liv.*

Blodgivare räddade livet på elvaåring

Frivilliga blodgivare, efterlysta genom radion, räddade på onsdagen livet på en elvaårig Kristianstadpojke! Det dramatiska beskedet gick ut i radion i samband med att pojken opererades för inre blödningar på Centralsjukhuset i Kristianstad.

Vädjan hörsammades i sådan omfattning att långt över hundra blodgivare kom till blodgivarecentralen. Trots den stora anhopningen lyckades personalen klara situationen och få stort beröm av läkare.

Orsaken till den akuta blodsituationen var att pojken under operationen hamnade i ett sällsynt sjukdomstillstånd. Det innebar också att två kärkirurger från Malmö i all hast fick kallas till Kristianstad.

Det ska också nämnas att operationen tog hela tio timmar i anspråk.

Pojken vårdas nu på Centralsjukhusets intensivvårdsavdelning.

JAG VILL TACKA BOSSE, BRITT OCH ANITA

*Tacksamheten omfattar också alla blodgivare
och all sjukvårdspersonal. Jag fick behålla livet
och håller fortfarande på MFF.*

Sjukvården är en av samhällets viktigaste uppgifter. Självt har jag utnyttjat den mer än väl, särskilt när jag var liten. Utan den vård jag fick då hade jag aldrig blivit vuxen.

Av någon anledning var jag ständigt sjuk och olycksdrabbad när jag var barn. Mamma, som hade sin lediga dag på torsdagar, hade alltid inbokade sjukhustider med mig den dagen. Man skulle kunna tro att det berodde på att jag var ett mycket aktivt barn, men mamma hävdar bestämt att jag var en lugn liten pojke. Jag råkade bara vara en olycksfågel.

Första olyckan skedde redan vid ett och ett halvt års ålder när min farfar byggde segelbåt på tomten i Östra Vram. Min ena farbror lyckades tappa en hammare i huvudet på mig från fyra meters höjd. Ärret bak i nacken orsakar fortfarande problem för frisören. Ungefär på det sättet fortsatte det sedan genom hela min barndom. Jag åt upp mammas läppstift och blev magpumpad. Jag ramlade och bet av tungan i fallet så

att den bara hängde kvar i två skinnbitar på varje sida.

Vid en av alla dessa otaliga olyckor – den gången jag ramlade över schäfern in i en dörrkarm och slog ett stort jack i huvudet – upptäcktes det på sjukhuset att jag hade extremt högt blodtryck. Jag var fem år men hade blodtryck som en hjärtsjuk 80-åring. För att göra en lång historia kort så visade det sig bero på en förträngning på artären till ena njuren. Jag kan vara tacksam över att schäfern kom i vägen. Annars hade mitt höga blodtryck inte blivit upptäckt förrän artären sprang läck. Nu blev det i stället operation i Malmö. Inför ingreppet tränade operationslaget på smågrisar, för de var inte vana vid att göra en sådan operation på barn. (Ni som är mer medicinkunniga än jag får ursäkta om jag inte använder rätt medicinsk vokabulär.)

Därför tillbringade jag, fram tills jag var 19 år, en vecka om året på barnkirurgen i Malmö. Den veckan gjordes en ordentlig genomgång för att kolla om jag var frisk. Det kan väl jämföras med en årlig 1000-milsservice. När man återkommer så pass ofta får man ju en speciell relation till personalen. Jag har fortfarande väldigt varma känslor för Britt, Anita och andra som välkomnade mig år efter år. Där fanns en dansk kvinna som alltid jobbade natt, och som jag irriterande nog har glömt namnet på. Hon är anledningen till att jag ännu i dag är en stor MFF-fantast. Denna danska undersköterska bodde granne med MFF-ikonen Bosse Larsson och jag har fortfarande kvar hans autografkort med texten ”Till Pierre”. Mina kamrater var väldigt avundsjuka.

Barnkirurgen i Malmö var den gamla sortens sjukhus där

man sov i 6-bädds- eller 4-bäddsrum. Pappa körde ner och lämnade på måndagen, hälsade på en gång under veckan och hämtade på fredagen. Jag blev väldigt väl omhändertagen men jag minns fortfarande gråten i halsen när den tunga grå ståldörren slog igen och pappa gick för att köra tillbaka till Kristianstad. Men jag svalde. Pojkar gråter inte, fick man lära sig på den tiden.

Även om artären inte sprack när jag var fem år, så var det i princip det som hände när jag var elva. Även här ska ni slippa den långa versionen. En lördag, precis före jul, började jag bokstavligen kaskadkräka blod. Ambulans in till sjukhuset. Många frågor till mina föräldrar om vad jag ätit och om jag kunde ha fått något vasst i mig. Gastroskopi som inte visade något och sedan ännu mer kaskadkräkningar. Till slut pumpade de in blod i armen på mig, som lika snabbt kom ut via mun och rumpa. Det blev akutoperation för att se vad som var fel och då konstaterades att det bildats en fistel mellan tolvfingertarmen och kroppspulsådern. Det kan nog bäst beskrivas som att kroppspulsådern i stället för att pumpa ut blodet i kroppen, pumpade ut det i magen.

I varje fall så upptäcktes detta när man öppnade upp och man satte en person att ”hålla fingret på hålet”, som läkarna beskrev det för mina föräldrar. Kärlkirurger skickades i ilfart från Lund och elva timmar senare hade de lappat ihop mig.

Blodet på CSK tog slut och lokalradion gick ut med en vädjan till allmänheten om att komma till sjukhuset och lämna blod. Köerna blev långa och jag är oerhört tacksam till alla som hörsammade uppmaningen. Det här ledde också

till att jag för första gången blev omnämnd i en artikel i Kristianstadsbladet.

Som ni säkert förstår var jag vansinnigt dålig och det hängde på en skör tråd. Mamma har många gånger beskrivit samtalet med läkarna i sjukhuskorridoren som ingående och detaljrikt. Det samtalet har etsat sig fast i hennes minne. ”Er son har varit utan full blodcirkulation under väldigt lång tid så vi vet inte ännu om han överlever. Vi vet inte om han blir klar i huvudet och han kommer inte att kunna gå på grund av att benen har varit utan blod för länge.”.

Det tog lång tid innan jag repade mig. Självt har jag bara sporadiska minnesbilder från den mest akuta tiden. Men jag kommer faktiskt ihåg min pappas blick när jag rullades in på operation och det löfte han gav mig ”Klarar du detta så ska du få en ny klocka.”. (Jag hade nämligen önskat mig ett digitalt armbandsur i julklapp – det var det hetaste julen 1978.) Det var blod överallt och mamma, som var gravid med min yngsta bror, tilläts inte komma in till sjukhussalen på slutet på grund av risk för missfall. Vagt minns jag morfin-tyngda mardrömmar som mestadels utspelade sig på Helge å. (Jag och mina vänner tillbringade mycket tid på ån men det är en annan historia.) Ett bra tag låg jag i respirator och var oerhört frustrerad och förvånad över att jag inte kunde prata. Än i dag känner jag skräck för att bli nersövd.

Omkring mig fanns otroligt många kompetenta människor. Jag är fortfarande väldigt tacksam över den intensivvårdspersonal som verkligen gjorde allt för mig och min familj.

Långt upp i vuxen ålder har jag mött människor som lite försynt berättat att de jobbade på intensivvården de där intensiva veckorna eller att de var med under själva operationen.

Beskrivningen av delar av min barndoms sjukdomshistorik gör jag inte för att ni som läser ska tycka synd om mig. Snarare är det precis tvärtom. Jag har haft en väldigt tur i livet. Hade jag inte haft en ofantlig tur och fått vård så hade jag inte blivit äldre än elva år.

Det är klart att en sådan händelse påverkar. Riktigt hur går det förstås inte att sätta fingret på. Antagligen stärkte den min grundläggande tilltro till medmänniskorna. Vetskapen om att vilt främmande människor köade för att skänka sitt eget blod inger tacksamhet och trygghet. Mötena med vårdpersonal som gör lite mer än de faktiskt behöver sätter spår, inte bara i autografblocket. Där och då kände jag, om än lite diffust, att det måste finnas en mening med att jag överlevde. Den känslan följde mig och i tonåren formulerade jag för mig själv att jag därför måste göra skillnad. Det var så klart väldigt naivt, men jag tyckte att min bondtur måste kunna användas på något sätt. Någonstans bär jag nog alltid med mig den känslan.

*Hos oss är det aldrig långt mellan
stad och land.*

STAD OCH LAND BEHÖVER VARANDRA

*Det går att vara både stadsbarn och lantis.
I våra trakter är det alltid nära till både
staden och landsbygden. Bäst blir det när
de får samspela i balans.*

Jag är ett stadsbarn. Mina fem första år i livet bodde min familj på det nybyggda Gamlegårdsområdet. Därifrån flyttade vi över Näsbyviadukten till Prästallén. Men i själen har jag nog alltid varit en lantis. De senaste 23 åren har jag och min familj bott i lilla lugna Ripa, med utsikt över vida fält.

Jag har varma känslor för både stad och land. Avståndet mellan stadsliv och lantliv är inte så långt här hos oss. Varken geografiskt eller mentalt. Även om min familj bodde i stan så tillbringade jag väldigt mycket tid hos farmor och farfar i Östra Vram och i mormor och morfars hus i Bockeboda.

När jag för ett tag sedan såg TV-bilder med stora flockar får och kor som drevs fram längs Champs-Élysées i Paris skrattade jag till åt den dräpliga synen. Men skrattet fastnade i halsen vid tanken på den enorma motsättning mellan stad och landsbygd som de franska böndernas demonstration ger

uttryck för. I länder som Frankrike, Storbritannien och USA råder en extrem polarisering mellan stad och landsbygd. Den tar sig uttryck i misstänksamhet, förakt och politisk splittring mellan landsdelarna.

Lyckligtvis är det inte lika illa i Sverige. Forskare förklarar det bland annat med att svenska kommuner har en så stor självständighet gentemot statsmakten. Hos oss ansvarar kommunen för mycket av välfärdsstatens kärna, som skola och omsorg, med ett ansvar både för centralorter och landsbygd. Men jag tror också att ett skäl kan vara att många svenskar, liksom jag, står med ett ben i staden och ett på landsbygden. Vi kan känna samhörighet och förståelse åt båda hållen.

Visst får jag ibland höra kritik om att ”allting hamnar i Kristianstad” och att de som bor på andra håll minsann också betalar skatt. I viss mån kan jag förstå känslan, men jag tror att de flesta ändå håller med om att det blir bättre utväxling för skattepengarna när anläggningar och evenemang hamnar där de är tillgängliga för så många som möjligt.

Kristianstad är ju inte bara till för sina invånare. Centralorten ska vara en samlingspunkt för alla i kommunen med sitt utbud av service, handel, kultur, idrott och nöjen. Staden Kristianstad behöver vara en attraktiv plats för att stärka hela nordöstra Skåne. Samtidigt måste man vara medveten om att Kristianstad inte klarar sig utan sitt omland. Staden klarar sig inte utan alla de människor och arbetstillfällen som finns på landsbygden. Så klart behöver staden den livs-

medelsproduktion och den avkoppling som landsbygden kan erbjuda, men landsbygden ger så mycket mer. Ibland tror jag vi underskattar den kraft som landsbygden besitter.

Vi måste förstå att stad och landsbygd är ömsesidigt beroende av varandra.

I de flesta kommuner bor den allra största delen av befolkningen i centralorten. Vår kommun är speciell, för här bor mer än hälften utanför staden Kristianstad, spridda över Skånes största kommunyta. Därför behöver det finnas ett basutbud av kommunal service på flera håll. Vi har en bra grundstruktur genom våra basorter, de gamla kommunhuvudorterna Arkelstorp, Degeberga, Fjälkinge, Tollarp, Åhus och Önnestad. Den ska vi hålla fast vid.

Vi behöver ha en stad och landsbygd i balans. Alla kommunens delar ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sina specifika förutsättningar. Tillsammans kompletterar kommundelarna varandra och skapar en mångfald av miljöer där människor kan leva, verka och söka upplevelser och avkoppling.

Med kommundelar i balans kan invånarna också hitta sin balans.

Jag tror det är många som fungerar som jag. Jag gillar att känna stadspulsen när jag är på jobbet, går på restaurang eller tränings på en läktare i arenaområdet. Ovanpå det är det skönt att komma hem till byn. Och den verkliga energin tankar jag på de långa, ensamma rundorna när det bara är jag och hunden som går, utan en enda människa i sikte.

MIN RÖDA CYKEL VISADE MIG KRISTIANSTAD

*Att resa på upptäcktsfärd med min röda cykel.
Att flyta i en båt längs Helgeå. Att hitta smått
hemlighetsfulla platser. En idyllisk barndom
bortom alla sociala medier.*

Luckor till undanstuvade minnen kan plötsligt slås upp på de mest oväntade sätt. För mig öppnade en krönika av författarna Joel Johansson och Kristofer Flensmarck i Kristianstadsbladet våren 2021 porten till min egen barndomsvärld. De träffade tydligen en öm nerv när de i sin artikel anklagade mig för att sakna förståelse för Lägsta punkten och andra hemlighetsfulla platser. Minnen triggades igång som fick mig att börja skriva. Ett par dagar senare fick jag för första gången en artikel publicerad på Sune Johannessons kultursidor. Jag blev överväldigad av responsen som kom från olika håll. Det satte igång tankar på att skriva mer och blev faktiskt startskottet för den här boken. Så tack Joel, Kristofer och Sune för att ni sparkade iväg mig på en spännande resa bland minnen och tankar.

Vi är överens om att det behövs hemlighetsfulla platser. Problemet är att den plats som är hemlighetsfull för en per-

An aerial photograph showing a large, red-roofed building with a curved facade, situated in a lush green landscape. A winding path leads from the foreground towards the building. In the background, a river flows through a dense forest. The scene is bright and sunny, with shadows cast by the trees and the building.

*Lällöborgens hemligheter kittlade
mellanstadiepojken fantasi.*

Foto: Kentaroo

son kan vara helt ointressant för nästa individ. Här berättar jag om de hemlighetsfulla platser som har påverkat mig.

När jag växte upp i Kristianstad tog min röda minicykel mig till många hemlighetsfulla platser. Vi byggde kojor i Björket. Våra tipis, byggda av björkslanor, hade - åtminstone i mitt minne - en imponerande höjd. Mina bästa vänner Henrik och Nils hade samma livliga fantasi som jag. Vi täljde spjut och funderade på om vi skulle kunna klara oss som stenåldersmänniskor i våra hyddor. Litteraturen bestod mest av Tintin, Asterix & Obelix, Buster, Fantomen och Modesty Blaise, men vi hade också en hög vällästa FibAktuellt. Fotbollen spelades på Björkvallen och drömmen var att vinna nästa match eller i alla fall slippa förlora med 15 mål som vi gjorde en gång.

Våra cyklar tog oss runt omkring i staden. Det köptes smällare hos Sport-Åke, stinkbomber på Havannamagasinet och fickknivar på Österbergs Järn. Vi fiskade ofta vid Barbacka, men när kompisen Nisse skaffade båt växte vår värld ofantligt. Med plastekan tog vi oss ut både på Hammarsjön och Araslövssjön. Fickpengar var det ont om, så vi hade sällan råd med bensin utan fick ro båten. Hela dagar tillbringade vi ute på ån.

Det tog oss bara ett par årtag så var vi ute i vildmarken. Och visst fiskades det mycket, men lika ofta bestod båturen av filosoferande. Vi kände oss som Tom Sawyer och Huckleberry Finn. Dagen då vi fiskade upp en motorsåg vid Barbacka och stolta kunde överlämna den till polisen var så klart en adrenalinhöjare och vi såg framemot en fet hittelön.

Ägaren till motorsågen var inte lika imponerad över att få den tillbaka och hittelönen uteblev.

Det fanns gott om hemlighetsfulla platser på våra rundor: Ekenabbens ruiner, ödehusen på norr och Bangårdsområdet. Jag och min röda cykel passerade också Lägsta punkten, men den var liksom inte uppfunnen på den tiden.

Vi lärde känna många av de människor som av en och annan anledning ville prata. Ensamma människor, udda original, men också sådana som tittade lite för djupt i flaskan. Alla hade de en historia att berätta.

Även utanför den röda cykelns räckvidd fanns platser som triggade fantasin. Ofta gick skolutflykten till Balsberget och det självklara besöket i grottan. Berättelsen om Lundastudenterna som utforskade grottan och aldrig kom ut igen förskräckte. Jag fantiserade om snapphanar och tyckte egentligen att Skåne borde varit danskt. Var det kanske dags att ta upp kampen mot svensken?

På tal om svensken. Varför raserade de borgen på Lillö? Enligt mellanstadiepojken tankar var detta den största oförrätt som inträffat i Kristianstadstrakten. Riva vår borg – en skandal. Men jag undrade ändå om det inte fanns en skatt nergrävd där inne i mörkret någonstans. Tankarna på skatter som väntade på att bli uppgrävda återkom ofta och under stor del av min uppväxt var tanken att det framtida yrket skulle bli arkeolog. Min pappa hävdade bestämt att jag då lika gärna kunde bli bonde för de petade ju också i jorden.

Helgbesöken hos mina far- och morföräldrar i Östra Vram respektive Bockeboda gav näring åt fler fantasier och

fler hemlighetsfulla platser. Ibland bidrog verkligheten med mycket värre berättelser än vad fantasin kunde skapa. Hemma hos farfar låg hans storebrors tapperhetsmedalj, som utdelats postumt efter att brodern och en kamrat försökt rädda en annan pojke som gått igenom isen. Min farfar, som stod kvar vid Vramsåns kant och såg de tre pojkarna drunkna, ville aldrig riktigt berätta hela historien. Verkligheten var värre än fantasin, men även denna historia skapade en hemlighetsfull plats för mig som barn.

Kanske fantiserar jag inte lika mycket idag men jag har fortfarande drömmar. Jag drömmer bland annat om att de barn som växer upp i dag inte fastnar i Youtube-serier och Tiktok. Måhända är det naivt. Men jag vet att Kristianstadstrakten erbjuder precis lika många hemlighetsfulla platser som när jag växte upp. Det är kanske inte samma platser, men i grunden måste var och en skapa sin berättelse och sina fantasier. Jag drömmer också om att våra barn ska våga vara nyfikna, för i nyfikenheten ligger utvecklingen. Kanske gäller det inte bara barnen.

STAD I FÖRVANDLING

Från traditionell cityhandel till en handelsstad med många olika centrum. Kristianstad förändras ständigt och fortsätter locka till besök.

Ryktet om stadskärnans död är överdrivet. Men dagens centrum ser inte ut som gårdagens eller framtidens.

Jag kan också drömma mig tillbaka till tiden när torg-handeln blomstrade. När jag var barn älskade jag att följa med morfar, som stod på Lilla torg och sålde blommor åt en odlare. Men minnet lägger gärna ett rosa skimmer över svunna tider så att de framstår som bättre än de faktiskt var. På den tiden bullrade till exempel bilar och bussar genom storgatorna förbi torget.

Jag hade hunnit bli 17 år när gågatorna invigdes 1984. Gågatorna var politikernas försök att rädda den krympande handeln i centrum, men många handlare kämpade emot, helt övertygade om att de i stället skulle betyda döden för centrum.

Stadskärnan har dödförklarats flera gånger, men vindarna har alltid vänt igen. Trots pandemi och tuffa tider ser vi just nu tydligt positiva tecken i stadskärnan. Det betyder inte att vi kan blåsa faran över, men vi ska inte heller lyssna för mycket på domedagsprofeter.

Kristianstads centrum har alltid varit och ska förbli en plats där människor möts.

Foto: Kentaroo

Butiker överlever om människor handlar där. Därför är det vi själva som avgör hur framtiden blir.

Kristianstads stadskärna förändras och i alla förändringar finns det perioder som är mer plågsamma än andra. Kristianstads centrum kommer att överleva många hundra år till, men stadskärnan kommer att skifta skepnad, precis som den har gjort flera gånger tidigare i historien. Och självklart ska vi göra allt vi kan för att knuffa utvecklingen i positiv riktning.

Kristianstad är inte den enda staden som har problem med tomma lokaler efter nedläggningar i centrum. Utmaningen för stadskärnan handlar i grunden om en global utveckling som vi inte har sett slutet på. Det ser likadant ut för städer över hela världen. Människor handlar inte som tidigare. Näthandeln ökar snabbt och den fysiska handelns roll har förändrats. Utvecklingen har skyndats på av pandemin

I Kristianstads centrum har effekterna kanske blivit extra märkbara, eftersom det stora uppsvinget i näthandeln sammanföll med handelsetableringen i Hammar. I de flesta andra städer, där galleriaetableringarna kommit tidigare, har det skett en mer successiv förändring.

I diskussionerna som föregick etableringen i Hammar – och de var många och långa – försökte jag aldrig förneka att jag förstod att den ökade konkurrensen skulle komma att påverka enskilda handlare. Samtidigt har jag hela tiden sagt att globala handelstrender inte går att stoppa med lokal politik. Det går aldrig att frysa tiden med politiska beslut. Det är inte politiker som bäst avgör hur många klädbutiker,

frisörer eller pizzerior en kommun kan tåla. Det får konsumenterna och företagen själva avgöra.

För att Kristianstad långsiktigt ska kunna behålla sin ställning som handelsstad krävs ett brett utbud och variation. Alternativet för de många människor som gillar galleriashopping är att åka till gallerior i andra städer. Det är fåfängt att tro att alla som flockas på C4 Shopping hade kommit till Kristianstads centrum om gallerian inte fanns. Etableringen i Hammar har snarare bidragit till att pengar som annars gått raka vägen till näthandeln eller till västra Skåne i stället landar i vår kommun och bidrar till löner och skattekonor här. Kanske kan också centrum lära lite av den familjevänlighet som gallerierna erbjuder. Jag förstår att den som har små barn lockas av att det till exempel finns bra toaletter, skötrum och amningsrum.

Jag får ofta kritik även för Galleria Boulevard, som många – helt felaktigt – tror att kommunen har byggt och betalat. När den norskägda koncernen Steen & Ström köpte området för galleriaetableringen ingav det stora förhoppningar. Den numera fransk-holländsk-amerikanskägda koncernen har blivit en besvikelse. Det är för mig obegripligt hur ett bolag kan investera över en miljard kronor och sedan visa så lite intresse för att utveckla och förvalta sitt kapital.

Så här i efterhand påstås det att kritiken mot byggnationen var stor. Det är en efterkonstruktion. Tvärtom ansåg nästan alla att den stora citygallerian skulle stärka handeln i Kristianstad som hade börjat krympa drastiskt redan i

början av 2000-talet. Stämmingsläget för ett bygge av en stor citygalleria var mycket positivt. Kritiken började inte komma förrän efteråt.

När Östra Centrum planerades – galleriaområdet kallades så när det arbetades fram – var jag ordförande i barn- och utbildningsnämnden och hade fullt fokus på det. Men jag ska inte skylla ifrån mig. Jag är en av 71 ledamöter i fullmäktige som röstade igenom förslaget och som gruppleddare för dåvarande Folkpartiet hade jag mer information än de flesta.

Så här i efterhand kan jag ändå avslöja att jag 2008, när Steen & Ström valdes ut som exploatör av området, hade en annan favorit. Tre företag var med i slutprocessen när kommunen skulle ta beslut. Bröderna Persson och Ikano hade lämnat in ett gemensamt förslag och jag argumenterade för det. Kombinationen av ett lokalt företag och en stor, svensk aktör föll mig i smaken. Steen & Ström bedömdes ha ett bättre kontaktnät och jag fick inte gehör för mina argument i de diskussioner som fördes. Men så fungerar politiska processer. Ibland får man som man vill och ibland inte. När jag tillträdde som ordförande i kommunstyrelsen 2011 såg jag det som min uppgift att ligga på Steen & Ström för att få bygget på plats för att det skulle bli så bra som möjligt.

Det långsiktiga arbetet med att stärka stadskärnan måste fortsätta. Det handlar mycket om att fylla staden med mer än butiker. När vi pratar om stadskärnans utveckling tittar vi ofta bara på de lokaler som är i fastigheternas bottenplan. Inte minst när folk har arbetat hemifrån under pandemin märks det hur viktigt det är att något händer högre upp i

husen. Alla tandläkare, kontor, sjukgymnaster, försäkringsbolag, frisörer, skolor och andra arbetsplatser behövs för att fylla en stadskärna med liv. Jag tror det är viktigt att nya Rättscentrum med 600 arbetsplatser, nu byggs i centrum och inte utanför stadskärnan. Även planerna på att bygga högskola i centrum kan ge ett lyft åt innerstaden.

Jag är övertygad om att Kristianstad kommer tillbaka med en stark stadskärna - däremot tror jag inte att framtidens centrum ser ut exakt som i dag. Lika lite som dagens stadskärna ser ut som 1920-talets eller 1970-talets. Vårt centrum har gått igenom många - bättre och sämre - faser genom historien, men det har alltid förblivit ett centrum för möten mellan människor. Trenden just nu går mot att handelns betydelse i stadskärnorna minskar. Det betyder inte att handeln försvinner, men i framtiden kommer antagligen stadens centrum att handla om så mycket mer än butiker och shopping. I en attraktiv stadskärna ökar i stället utbudet av kultur, idrott, upplevelser, restauranger, kommersiell service och liknande. Det gäller att få en bra mix och balans av allt detta framöver för att Kristianstads stadskärna ska förbli en plats där många vill vara.

I övrigt är handelns gåta i slutändan enkel. Butiker kommer att finnas där vi konsumenter är beredda att handla. Själv väljer jag att handla lokalt.

FÖRDOMAR, RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER

Smutsskalle! Res hem med dig!

De orden mötte en 26-årig kvinnlig mellanstadielärare i Kristianstad i vintras, när hon var i affären och handlade. På väg ut ur livsmedelsbutiken stannar en äldre man henne och säger: ”Smutsskalle! Res hem med dig! Du har inte i vårt land att göra.”

Vad får en människa att gå fram och säga så här till en ung kvinna, vem hon än är och hur hon än ser ut? Hur kan någon ta sig den rätten?

Varför vet jag då detta? Jo, 26-åringen råkar vara en av min äldsta dotters bästa vänner. Dottern var hemma hos familjen på besök och vännen var på väg hem till oss i Ripa, efter att hon handlat. När hon kom var hon upprörd och ledsen, men framför allt förvånad.

Den här handlingen är inget annat än ren och skär rasism. Klart att den unga kvinnan har samma rätt att leva i Kristianstad som alla andra, även om hennes föräldrar en gång i tiden kom hit som flyktingar.

Människor som utsätts för krig och förföljelse har – och måste ha – rätten att fly och tas emot i andra länder. Men ansvaret för flyktingmottagande ska delas av världens länder. Därför måste vi kunna diskutera hur stor del av ansvaret som

Sverige ska bära och vi måste kunna diskutera formerna, utan att det behöver uppfattas som rasism. Kristianstad har på senare år fått ta emot ett större antal flyktingar än vad som är rimligt och möjligt att hantera på ett riktigt bra sätt.

Det finns skäl att kritisera brister i den svenska integrationspolitiken. Men det innebär inte att det är fel på de människor som har kommit hit.

För mig är det inte grupptillhörighet som avgör människans värde. Det är inte tro eller ideologisk tillhörighet som skapar människan, även om det förstås påverkar oss. Det är klart att jag har lättare att förstå en vit, medelålders, kristen man än en än en ung muslimsk kvinna, på grund av att den mannen är uppvuxen med samma referensramar som jag. Men det handlar ju inte om religion och tro, utan snarare om trygghet i sin egen flock.

Vi bär alla på fördomar, men de kan förändras. Förståelse uppstår i möten med människor med annan bakgrund, både i verkligheten och i böcker, film och teater.

Själv läste jag otroligt mycket under min uppväxttid, allt från serietidningar till skönlitteratur och faktaböcker. Andra världskriget fascinerade mig, och som många andra mellanstadiepojkar fängslades jag av krig och hjältedåd. Intresset förändrades något efter att jag hade fått en bok i min hand som hette "Livsgnistan", skriven av Erich Maria Remarque som annars är mest känd för "På västfronten intet nytt". I varje fall handlade "Livsgnistan" om livet i ett koncentrationsläger. Efter den boken plöjde jag igenom allt om förintelsläger och jedeförföljelser.

Sommaren när jag skulle fylla 14 år lyckades jag efter många års tjatande få hela familjen att åka på semester till Normandie. Husbil inhyrdes och i 14 dagar åkte hela familjen Månsson runt i norra Frankrike och tittade på minnesmärken och krigsskådeplatser. Två ögonblick från resan har etsat sig fast i mitt minne. Det ena var den amerikanska kyrkogården vid Omaha beach, med sina 9 000 vita kors. Det andra var ett besök i ett utkikstorn mot stranden vid Arromanches. När resten av familjen lämnat utsiktstornet stod jag ensam kvar bredvid en åldrad engelsman med basker på huvudet och kinder våta av tårar. Det var första gången jag såg en vuxen man gråta. Jag tilltalade försiktigt mannen på min skolengelska och med några korta ord berättade han att han förlorat några av sina bästa vänner på den platsen vid landstigningen på Dagen D, den 6 juni 1944. I den stunden blev allt jag hade läst verklighet.

Min övertygelse är att vi måste lära oss av historien och vara på vår vakt mot rörelser som sätter i system att spela på fördomar och ställa grupper mot varandra.

Samtidigt får vi inte heller blunda för att segregation och ett orimligt stort flyktingmottagande riskerar att skapa problem.

När jag letar i gömmorna hittar jag en debattartikel som jag skrev 2006, för över 15 år sedan. Jag skrev om de problem som vi även då såg på Gamlegården, Charlottesborg och Österäng och om hur misslyckad socialdemokratisk integrationspolitik skapat utanförskap och en "vi och dom-känsla", där människor fastnar i den svenska "snällhetsfällan" med en

ABK-AFFÄREN

bild av att samhället i alla lägen ska lösa alla medborgares problem.

Nu, liksom då, är jag övertygad om att utanförskap behöver brytas inifrån. Genom att satsa på arbete i stället för bidrag skapar vi möjligheter för individen att själv ta makt över sitt liv. Vi måste myndigförklara vuxna, kapabla människor och behandla dem med den respekt de förtjänar. Inte passivisera dem med missriktad snällhet.

“Gör din plikt - kräv din rätt.” är ett uttryck som myntades av den socialdemokratiska agitatorn August Palm 1881. Båda delarna är lika viktiga. Vi behöver prata mer om de plikter vi som medborgare har mot samhället, och inte låta någon inbilla sig att det bara finns rättigheter. Vuxna, friska människor ska arbeta och uppfylla sina medborgerliga skyldigheter. Och självklart ska de ha rätten att aldrig någonsin behöva höra ord som ”smutsskalle – res hem”.

*Så klart att jag fattade att det skulle bli
oväsen när jag skickade in min debattartikel
om festandet på ABK:s studieresor till tidningen.
Men jag förstod inte på långa vägar hur
stora dimensioner det skulle få eller hur
stora konsekvenserna skulle bli.*

Drygt 20 år har gått sedan den så kallade ABK-affären rullades upp. Jag får fortfarande ont i magen när jag tänker på de extremt turbulenta veckorna, men jag ångrar mig inte. Jag skulle göra om det, även om jag visste hur tufft det skulle bli.

Upprinnelsen till det hela var att jag 1995 blev invald som suppleant i AB Kristianstadsbyggens styrelse. Redan tidigt tyckte jag att något inte kändes riktigt rätt. Man tog sig friheter med påkostade middagar, alkohol och resor som gick långt över gränsen för det acceptabla.

Jag försökte lyfta problemet i styrelsen. Jag ville att vi skulle ta beslut om regler för representation men fick inget gehör.

Jag var upprörd. Det pågick ett beteende som inte var okej, men det slätades över och förklarades bort. Jag såg till sist ingen annan utväg än gå ut offentligt. Några dagar

Lekmannarevisorer kritiserar ABK

"Jag har aldrig sett en skrivning av den här kalibern" • Arbetet i strid mot lag

AB Kristianstadsbyggens lekmannarevisorer kritiserar ABK. "Kritiken är inte riktad mot företaget i stort" säger den polismäddan Ingela Brickling. "Det är möjligt att köpa privata varor för företaget i stort".

"Holmgren smiter undan sitt ansvar"

Kravet på att Holmgren ska stå för sitt ansvar. "Holmgren smiter undan sitt ansvar".

Kommunal två tjänstebil

FÖRRA ÅRET KÖRDE HAN "TVÅ VARV RUNT". Kommunens två tjänstebilar. "Förre året körde han två varv runt".

Styrelseresorna inte billiga för ABK

vin och sprit för 10 800 kronor under första dagen i Lissabon • Totalt kostade resan 220 000 kronor. "Styrelseresorna inte billiga för ABK".

Kristiansson lämnar ABK:s styrelse

"Inte förenligt med uppdraget som kommunstyrelsens ordförande" • Även Heléne Svensson lämnar ABK:s styrelse. "Inte förenligt med uppdraget som kommunstyrelsens ordförande".

TORS DAG 30 AUGUSTI

ABK-styrelsen ska...

ABK ska skapa po...

Företaget ska även ta fram bättre... "ABK ska skapa po".

Kristiansson medger att det druckits för mycket

AB Kristianstadsbyggens styrelseordförande Bo Kristiansson (s) medger nu att det har druckits för mycket. "Medger att det druckits för mycket".

Kritiken mot drickandet är inte ny

Christer Ewe har fört diskussionen förut. "Kritiken mot drickandet är inte ny".

240 000 kronor till öl, vin och sprit

ABK:s representationskonto för fjoråret granskad

AB Kristianstadsbyggens representationskonto uppgick enligt deras egen redovisning till 590 772 kronor i fjor. "ABK:s representationskonto för fjoråret granskad".

Skattebetalarna får fler spritnotor

DRYCK PÅ KOMMUNAL FEST KOSTADE KRISTIANSTADBORNA 25 000 KRONOR. "Skattebetalarna får fler spritnotor".

Kristiansson hoppade av resan till Paris

Detaljer fick honom att avstå från ABK:s studieresa till Paris. "Kristiansson hoppade av resan till Paris".

Det behövs fler Pierre Månsson

Det finns stora människor som inte minskar i betydelse. "Det behövs fler Pierre Månsson".

"Vi har blivit utpekade som suputer"

Känner sig kränkta. Heléne Svensson (till vänster) och Christina Anefors sitter i Kristianstadsbyggens styrelse. "Vi har blivit utpekade som suputer".

ABK på studieresa. Trots resmålet var det få glada minner som väckades upp när deltagarna i ABK Kristianstadsbyggens årliga studieresa slöt upp utanför ABK:s kontor i centrala Kristianstad strax efter klockan 07.00.

Naturens Konstverk. ABK:s sekreterare Ingela Brickling välkomnade styrelsesuppläggaren Bo Kristiansson (s) till studieresan. "Naturens Konstverk".

före ABK:s inplanerade studieresa till Paris i augusti 2001 publicerades debattartikeln där jag bland annat skrev:

Jag kommer inte att åka med. Redan i maj meddelade jag på ABK:s styrelse att jag inte tänker medverka vid flerstuderesor. Skälet till detta är enkelt. Det dricks alldeles för mycket på resorna. Något som jag också framfört till styrelsen.

Jag kan inte svara för hur det sett ut vid tillfällena där jag inte deltagit, men de gånger jag varit med har vissa deltagare varit betydligt mer intresserade av att dricka alkohol än att delta i de planerade studiebesöken.

Det var skarpa ord, men jag insåg att jag måste tala ännu mer i klartext, för att mitt inlägg inte skulle viftas bort som överdrivet. Alltså skrev jag in ett par konkreta exempel, bland annat:

Det värsta exemplet är ändå Lissabon 1998. Vi flög från Kastrup till London för att byta plan där. Under resan från Kastrup var det gratis sprit på planet. Det utnyttjades flitigt. Även undertecknad tog en whiskey till kaffet, men det fanns de som inmundigade betydligt mer än så. När det var dags för planbyte i London var vårt plan försenat och Lissabonplanet stod och väntade på oss. När vi kom fram till vårt väntande Lissabonplan betedde och uppförde en del av ABK-sällskapet sig på ett sådant sätt att en diskussion uppstod om ABK-gruppen överhuvudtaget skulle få följa med i planet. Efter många om och men fick vårt sällskap det, men planets kapten utfärdade serveringsförbud för ABK-guppen.

Samtidigt underströk jag att det absolut inte var alla i ABK:s ledning och styrelse som gick över gränsen och att mitt mål var att få fram en policy för kommunens och de kommunala bolagens representanter vid representation, studiebesök och resor.

Jag var förberedd på att min debattartikel skulle väcka reaktioner och hade för säkerhets skull tagit ledigt från mitt jobb den dagen den publicerades. Och vilken cirkus det blev! Telefonen ringde oavbrutet. Det var både de som anklagade mig som svikare och de som ville tacka för att jag sa som det var. Och så var det mycket medier – radio, TV, kvällstidningar. Jag var tacksam när min vän Christer Nylander, som då var politiskt sekreterare i Region Skåne ringde och frågade om jag ville att han skulle komma hem till mig. Han fanns där som moraliskt bollplank hela den dagen och genom den värsta stormen.

Jag retade upp politikerkollegor i alla läger, som ansåg att sådant här skulle skötas internt – om det över huvud taget skulle ses som ett problem. Stundtals var känslan att det här kunde vara slutet på min politiska bana. I medierna kunde jag läsa och höra hur andra politiker ansåg att jag överdrev och kränkte oskyldiga. Ingen ville direkt påstå att jag ljög – men hur skulle någon hinna bli så berusad på den korta flygturen mellan Köpenhamn och London? Sådana kommentarer tystnade efter att Kristianstadsbladets reporter Matti Stenrosen en dryg vecka senare hade grävt fram kvitton som visade att det druckits vin, öl och whiskey i

Danmark redan före avfärden från Kastrup och att det, när bara den första resdagen var över, hade köpts alkoholhaltiga drycker för mer än 10 800 kronor på bolagets bekostnad.

De första dagarna kändes det som om jag snurrade runt i en torktumlare. Vi hade ett styrelsemöte på ABK som blev en riktig pärs. Jag betraktades som en förrädare och blev hårt åtgången. När jag gick runt och hälsade före mötet vägrade en styrelseledamot att ta mig i hand och sa bara: ”Jag hälsar inte på skitstövlar”. Den enda jag kände verkligt stöd ifrån var styrelsens vice ordförande, moderaten Jörn Holmgren.

Det var hårda och högljudda ord som flög i luften. Ingen ville se det verkliga problemet. Det var jag som var ett problem. Efter mötet den kvällen var jag helt slut. Jag kom hem och slängde mig i soffan hos min fru och grät i hennes knä. Det är enda gången som ett politiskt möte har drivit mig dithän.

Det är klart att jag tvivlade ibland, när så många vände sig emot mig. Mina motiv ifrågasattes, även av personer inom mitt eget parti. Från vilt främmande kommuninvånare och hyresgäster i ABK fick jag däremot en hel del uppmuntrande tillrop. Kristianstadsbladets grävande avslöjade också efter hand att det fanns goda grunder för min kritik. Den verkliga lättnaden infann sig ändå inte förrän en kväll i november. Då ringde Bengt Gustafson, som var moderat ordförande i kom-munrevisionen, hem till mig.

Kommunens revisorer hade gjort omfattande granskning av ABK:s rutiner och funktioner. Drygt tre månader efter att min debattartikel publicerats var granskningen klar.

Bengt ringde mig för att berätta att revisionsrapporten skulle släppas dagen efter. ”Jag vill att du ska veta att vi kommer att ge dig rätt på varenda punkt. Och det är ännu värre än så”, sa han.

Hela ABK:s styrelse avgick och så småningom avsatte den nya styrelsen även bolagets VD.

Det var aldrig min mening att sänka någon. Jag nämnde inga namn då och jag tänker inte göra det i dag. Jag kan beklaga de ledamöter och ABK-anställda som kände sig orättvist utpekade, men jag beklagar också att de inte slöt upp vid min sida och krävde ett stopp för andras utsvävningar. Det jag var ute efter var att det skulle bli ett slut på den osunda alkoholkultur som fortfarande levde kvar för ett par decennier sedan. Det var en tuff match att ta, men det var värt det.

Jag lärde mig mycket som jag har haft nytta av sedan dess. Bland annat hur det är att hamna i fokus för medierna. Men framför allt lärde jag mig att det faktiskt går att förändra inrotade kulturer och strukturer. Det hjälper att ta strid mot det som är fel.

RYSSEN KOMMER

Den sovjetiska pälsmössan köpte jag i gamla Östberlin, inte långt efter murens fall.

Foto: Precious People

Vi har sett järnridån rivas. Nu verkar den vara på väg att byggas upp igen.

När jag är i slutfasen av mitt skrivande anfaller Ryssland Ukraina. Vi är nog många som trodde att det skulle bli en ganska lätt match för den ryska armén, men Ukraina överraskar. När du läser det här hoppas jag att Ryssland trots allt har tagit sitt förnuft till fånga och att det har gått att förhandla fram en lösning. Ett långdraget krig skulle ur många dimensioner skapa djupa sår. Inte minst blir det svårare för människor på flykt att återvända om landet blir ännu mer sönderbombat.

Jag är stolt över den generositet som många Kristianstadsbor visar ukrainska flyktingar och det finns många solskenshistorier att berätta. Flera av mina grannar i Ripa är bönder som brukar ha ukrainska säsongsarbetare på sina gårdar. Nu har de i stället öppnat sina boenden för ukrainska flyktingar. En del av säsongsarbetarna hade redan hunnit anlända när Ryssland invaderade Ukraina. Hos en av odlarna fanns 15 ukrainska män på plats i personalbostäderna i Härnestad. När kriget bröt ut åkte de hem för att försvara sitt land och i stället kom deras fruar och barn till Härnestad där de har blivit omhändertagna. En fin och samtidigt tragisk historia.

Rysslands angrepp på Ukraina är inget annat än en tragedi och ett bakslag i den historiska utvecklingen.

Vi är många i efterkrigsgenerationerna som är uppväxta under den mörka skugga som järnridån och det kalla kriget kastade över Europa. Jag själv, som var tonåring under 1980-talet, blev starkt påverkad av det som hände i Polen med fackföreningsrörelsen Solidaritet. När kampen var som hetast och Sovjetunionen tvingade den polska militären att utlysa undantagstillstånd och fängsla tusentals människor, då satt jag klistrad framför tv-apparaten.

Många minns säkert också när ryska U137 gick på grund i Gåsefjärden hösten 1981. Det visade sig att det fanns en kärnvapenbestyckad ubåt i Karlskrona, bara 13 mil bort från Kristianstad, och att delar av den sovjetiska Östersjöflottan låg och väntade precis utanför svenskt territorialvatten. Då var vi mer än nervösa.

När jag i dag berättar för mina barn om järnridån, om att halva Europa bestod av diktaturer och om hur dåvarande Sovjetunionen höll Östeuropa i ett järngrepp, då har ungdomarna svårt att förstå. För mig är järnridåns fall 1989 fortfarande en av de stora händelserna i livet. När muren föll och Östeuropas diktaturer sveptes bort i den demokrativåg som kom med Sovjets och kommunismens sammanbrott, då trodde vi naivt att demokratin hade kommit till öst för att stanna. I dag, 30 år senare, är facit något helt annat.

Säkert är detta början på slutet av Putins tid vid makten men frågan är hur mycket oreda han kommer att ställa till

innan någon puttar ner honom från den ryska tronen. Och vad kommer i stället?

Sedan 1999 har mitt parti tyckt att Sverige ska ansluta sig till Nato. Jag var en av dem som var med och röstade igenom beslutet. Under många år var vi det enda parti som ville se Sverige som Natoland. Många andra uppfattade faktiskt det som en nästintill extremistisk åsikt. Nu finns plötsligt en majoritet för ett Natomedlemskap i riksdagen. Det tror jag är bra. Sverige behöver Nato.

Världsläget känns osäkert. Två saker är jag ändå övertygad om. Det som händer nu kommer att påverka oss i många år framöver och dagens ungdomar kommer att påverkas av Ukrainakrigets skuggor precis som min generation påverkades av järnridån.

I mitten av 1990-talet rullade militärerna bort genom Kristianstads gator. Det börjar bli tid för dem att återvända.

Foto: Per Rosenqvist

REGEMENTSSTAD PÅ NYTT?

Nära 30 år har gått sedan militärerna marscherade ut ur Kristianstad. Nu är tiden inne att börja bygga ett nytt regemente.

Efter Berlinmurens fall och Sovjetunionens upplösning väcktes en tro på en trygg och fredlig framtid i Europa. Nedrustningen inleddes. Kristianstads båda regementen P6 och A3 försvann från staden.

Nu har vi tvingats inse att förhoppningarna var alltför naiva. Nedrustningen gick för långt, och Sverige har sedan riksdagens försvarsbeslut 2015 på nytt börjat rusta upp och bygga ut landets totalförsvar. Just nu pågår uppbyggnaden av sex nystartade förband, i bland annat Falun, Arvidsjaur och Uppsala, som ska vara fullt etablerade 2030.

Efter den senaste tidens händelseutveckling är signalerna att utbyggnaden av försvaret behöver gå ännu snabbare. Fler krigsförband behöver byggas upp. Fler värnpliktiga behöver utbildas, fler repetitionsövningar behöver hållas, fler hemvärnsförband behöver övas.

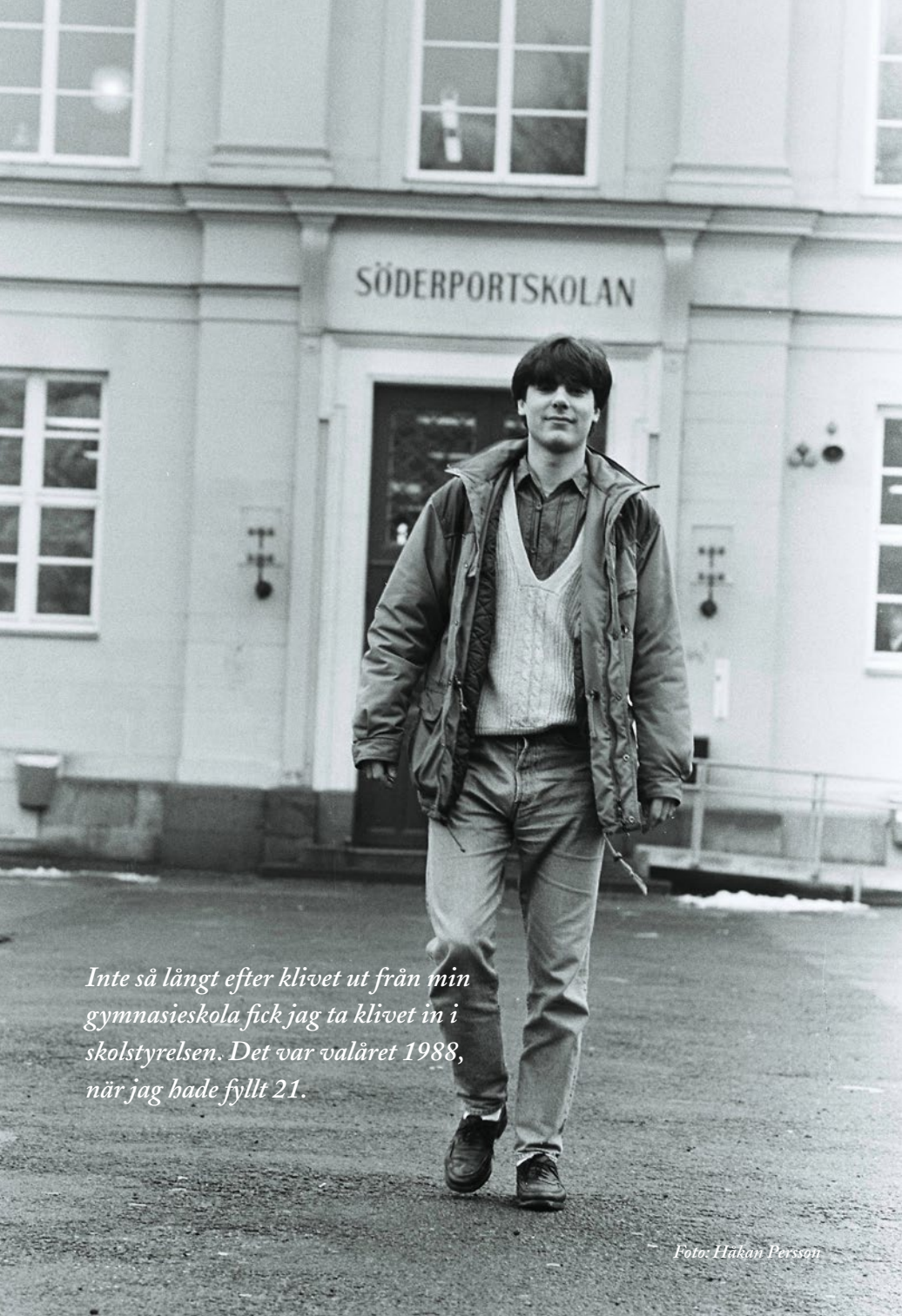
Därför finns goda skäl att nu vända blicken mot Kristianstad och Rinkabyfältet.

I Rinkaby finns ett väl tilltaget övnings- och skjutfält i gott skick, med tillstånd för militär verksamhet. Sedan fem år utbildas i mindre skala värnpliktiga skyttesoldater på Rinkabyfältet. Kapaciteten begränsas av de två kasernerna, som nätt och jämnt rymmer ett kompani. Med hjälp av raska beslut och modulhus bör det snabbt gå att fördubbla antalet utbildningsplatser. I första läget handlar det om att få fram uniformer, vapen och lastbilar. På längre sikt bör det vara fullt möjligt att bygga upp ett fristående regemente. Rinkaby har – i förhållande till många andra skjutfält – ett utmärkt läge med goda kommunikationer, närhet till stadsliv och rekreation och god tillgång till civil arbetskraft på nära håll. Dessutom finns goda möjligheter till samverkan med P7 Revinge och de andra skånska övningsfälten.

Det viktiga är förstås inte att Kristianstad får ett regemente. Det är inte lokalpatriotism som har fått mig att ta upp frågan. Samtidigt ska jag inte sticka under stol med att jag ser det positiva både i civila arbetstillfällen och i unga rekryter som kan upptäcka vår kommun och vilja bosätta sig här. I första hand handlar det ändå om att hitta lösningar som snabbt kan ge utdelning i fler svenska krigsförband.

Kristianstads långa militära tradition är också något som kan underlätta acceptansen i en regementsetablering. Vi är många som ännu minns och har vana av att röra oss bland gröna uniformer. Här har alltid funnits ett intresse och för-

ståelse hos befolkningen. Visst kan man känna sig störd av ljudet från skjutfältet under sommarens grillfest. Men det brukar gå över när någon säger ”Lyssna, hör du ljudet av frihetens försvar?”

Inte så långt efter klivet ut från min gymnasieskola fick jag ta klivet in i skolstyrelsen. Det var valåret 1988, när jag hade fyllt 21.

Foto: Håkan Persson

SKOLAN GER KRAFT

Min ilska mot skolan drev mig in i politiken när jag gick i nian. Fortfarande vill jag se lärare som brinner för sitt jobb och elever som klarar att flyga.

De brister som jag såg i skolan var det som gjorde mig politiskt aktiv en gång i tiden. Fortfarande är det våra barns och ungdomars förutsättningar som ligger mig närmast hjärtat. Kunskap är biljetten vidare i livet.

Ett samhälles framtid bygger på att våra ungdomar utbildar sig, är nyfikna och vetgiriga men så klart också känner trygghet. De flesta av våra barn lär sig flyga och landar så småningom säkert, även om deras förutsättningar är lite olika. Men för dem som inte flyger själva måste samhället ge lite extra hjälp så att de kan känna draget under vingarna.

När gick i högstadiet på Norretullskolan var jag arg på lärare som inte brann för sitt jobb. Även om det var ett naivt sätt att tänka, är jag fortfarande övertygad om att duktiga lärare är den grundläggande stenen i byggandet av flygfärdiga ungdomar. Men det är också samhällets uppgift att se till att lärare får kraft och utrymme att brinna för sitt jobb.

Läraren är den viktigaste framgångsfaktorn för att våra barn ska lyckas i skolan.

Det finns mycket att utveckla i skolan, men det mest akuta är att frigöra tid för läraren att vara med eleverna och undervisa. De senaste åren har lärarnas administrativa uppgifter ökat och tagit tid från undervisningen. Det är dags att avlasta lärarna från administration och annat som inte hör till lärarjobbet.

Jag anser att regeringen måste agera, men jag tror också att det finns saker att göra lokalt. Lärare ska fokusera på att undervisa, inte städa, hänga upp gardiner, kopiera eller torka av bord och stolar! Vi behöver låta lärare vara just lärare.

Jag tror också att vi i Kristianstad måste stärka våra elevhälsoteam. Allt fler barn och ungdomar drabbas av psykisk ohälsa. Inte minst efter pandemin är det många unga som mår psykiskt dåligt. Fler kuratorer och socialpedagoger behövs inom elevhälsan, inte minst för att tidigt upptäcka barn och unga som riskerar att välja en kriminell bana.

När jag tillträdde som ordförande i barn- och utbildningsnämnden 2007 började vi den helt nödvändiga uppbyggnaden av Kristianstads skolor. Tyvärr var en hel del av våra skolor och förskolor som byggdes på 1970-talet i mycket dåligt skick. Felbyggda skolhus med stora mögelskador har tvingat oss att lägga väldigt mycket pengar på renoveringar. I takt med att det också har blivit fler barn i vår kommun har vi dessutom behövt bygga nya skolor. Totalt har vi under de senaste 15 åren investerat drygt tre miljarder kronor på att

bygga och renovera skolor. Det är ofattbart mycket pengar. Investeringarna börjar tynga kommunens ekonomi, men ännu fler skolinvesteringar kommer att vara nödvändiga de närmsta tio åren.

Skolan kostar – och måste få kosta – mycket. Förra året gick mer än 40 procent av kommunens budget till att driva förskolor, skolor och fritids.

Utbildning är en stor och viktig uppgift för kommunen, men den är inte enbart kommunens ansvar. Föräldrarna bär också ett stort ansvar för sina barns skolutbildning. Det är föräldrarnas förbaskade skyldighet att se till att barnen sover på nätterna och har ätit frukost på morgonen innan de går till skolan. Jag är väl medveten om att alla föräldrar inte klarar av detta och då måste samhället hjälpa till, men det finns också föräldrar som borde kunna bättra och struntar i det. Man har inte bara rättigheter när man sätter barn till världen utan också skyldigheter mot sina ungar.

*Jag önskar en lika god tillväxt
i kommunens ekonomi som på
åkrarna mellan Ripa och Horna.*

Foto: Daniel Tejera

TILLVÄXT GER VÄLFÄRD

*Brysselkålen växer på ett märkligt vis.
En kommun behöver också hitta nya sätt att
växa. Bara genom tillväxt kan vi klara välfär-
den. Ingen vill spara, men det går inte heller att
göra av med mer pengar än vad som kommer in.*

”Ni politiker är så tråkiga. Ni pratar bara om pengar. Ni sparar och skär ner. Allt kan inte handla om pengar!” Sådant får jag höra ibland. Men jag tänker ändå vara lite tråkig här och prata om pengar. Pengar är viktiga, det kan vi inte bortse ifrån.

Till skillnad från ett företag har kommunen inget intresse av att tjäna pengar. Däremot är pengar en förutsättning för att vi ska klara att sköta verksamheten och ge bästa möjliga service till medborgarna.

Det är inte alls så att politiker vill spara. Däremot är det vår uppgift att se till att de pengar vi får in under året räcker till allt som kommunen ska sköta.

Jag tror att alla som följer medierna har uppfattat att Sveriges kommuner står inför stora ekonomiska utmaningar. Kristianstad följer trenden i befolkningsförändringen. Det

betyder att vi får fler barn, ungdomar och äldre, samtidigt som andelen i arbetsför ålder minskar.

Det tillhör inte till vanligheterna att jag berömmar regeringen men under pandemin har regering och riksdag varit givmilda mot kommunerna, kanske till och med lite för generösa. Trots pandemi har det kommit in skatteintäkter och tillfälliga stadsbidrag som har gjort att de flesta kommuner har haft ett par goda ekonomiska år.

De senaste fem åren har våra nämnder fått 826 miljoner kronor i sina budgetar. Av det har skolan fått 360 miljoner kronor, omsorgen har fått 240 miljoner mer och socialtjänsten 89 miljoner kronor. Det har alltså inte varit tal om några minskade anslag, som många tror.

Men sedan är problemet att kostnaderna samtidigt har ökat. Allt blir dyrare, det märker vi både i vår privata ekonomi och i kommunens. Låt mig ta skolan som exempel. De 360 miljonerna som har lagts till de nära tre miljarder kronor som redan fanns i budgeten blir snabbt uppätta. Pengarna går till fler elever, fler barn med stödbehov, höjda lärarlöner, ökade hyror och så vidare. Därför har den enskilda medarbetaren kanske inte känslan av att det har tillförts pengar. På en del områden måste vi göra effektiviseringar och besparingar för att pengarna ska räcka, trots att det läggs till nya resurser.

Hur har då ökningarna finansierats? Till största delen har pengarna kommit från ökade skatteintäkter men också från statsbidrag. Inte en enda krona har finansierats av kommunalskattehöjning under de senaste fem åren.

Hur ser framtiden ut? Kommer kostnaderna att öka lika mycket framöver? Är det inte bara att höja skatten?

En höjning av skatten med en krona ger ett tillskott med 180 miljoner kronor i den kommunala plånboken. Jämför det med de senaste fem årens kostnadsutveckling på över 800 miljoner. Enligt alla beräkningar och prognoser kommer volymerna att fortsätta att öka i samma takt. Det är möjligt att en viss skattehöjning blir nödvändig, men invånarna lär knappast tåla en skattehöjning med en krona om året.

I stället krävs det en tillväxt i ekonomin för att klara utvecklingen av äldreomsorg och skola – förenklat behöver Kristianstad fler skattebetalare. Den enda långsiktigt framkomliga vägen är att vi hela tiden får fler invånare som jobbar och betalar skatt.

Men det krävs också att staten slutar skjuta över kostnader på kommunerna för sådant som ytterst är statens ansvar. Två exempel där staten de senaste åren skjutit över kostnader till kommunerna är flyktingmottagande och arbetsmarknadsåtgärder.

Pengar behövs inte bara för att driva verksamheterna, utan också för att investera i nya byggen och renoveringar. Kommunen har gjort många stora investeringar de senaste åren. Ännu fler måste till för att klara framtidens krav och utmaningar, bland annat nya skolor, förskolor och omsorgsboenden. Det håller inte i längden att låna för mycket pengar, vare sig för en privatperson eller en kommun. Vår kommun har i nuläget låneskulder på över 3 miljarder kronor. När räntorna stiger och när lånen ska betalas tillbaka riskerar det

att skapa problem. För att undvika stora lån måste kommunen varje år göra ett plusresultat.

Det må vara trist att prata om pengar. Men det är nödvändigt. Sanningen är enkel: vi kan inte göra av med mer pengar än vi har. Vi behöver tillväxt för att säkra intäkterna. Dessutom måste de pengar som kommer in användas så smart och effektivt som möjligt.

I TV-programmet Lyxfällan kan man se hur det går för den som inte lyckas få plus och minus att gå ihop. Som politiker har vi ett ansvar för att se till att kommunen inte hamnar i ett sådant läge. Hur tråkiga det än får oss att verka vara.

STAN ÄR FULL AV VATTEN.

Vatten att bada i. Vatten att dricka. Vatten att vattna med. Men också vatten som svämmar över och hotar bebyggelsen. Vattnet är Kristianstads största tillgång – och samtidigt vårt största hot.

Ända sedan jag rodde på Helge å med mina kompisar i tioårsåldern har jag älskat vattnet. Jag önskar att alla hade fått uppleva vatten på samma sätt som jag fick som barn. Vatten är avkopplande och ger ro åt själen. Efter en hektisk dag finns det inget som lugnar mig så bra som en promenad längs havet.

Det var vattnet som lockade de allra första människorna till våra trakter. Vid Råbelövssjön och Araslövssjön levde människor redan på stenåldern och tog vara på naturens gåvor. Vid åmynningen mot havet, Aos, växte en blomstrande medeltidsstad fram. I skydd av de vida våtmarkerna valde Christian IV ut Allön som platsen för sin fästningsstad.

Synen på vattendragen och våtmarkerna har växlat genom tiderna. Från att ha varit värdefulla som farled, skaffereri eller skydd mot fiender betraktades de här områdena under många

Forsakar i Degeberga.

är som vattensjuka platser som bäst kunde fyllas med sopor och skräp.

I dag vet vi bättre. Biosfärområde Kristianstads Vattenrike har hjälpt både lokalbefolkningen och långväga gäster att få upp ögonen för den rikedom av växt- och djurliv som vattnet ger.

Havet och stränderna i vår kommun har haft dragningskraft på besökare sedan de första djärva badgästerna vid 1800-talets slut lät sig köras ut i vattnet med täckta hästvagnar för att ta ett diskret dopp. En bit in på 1900-talet gick badtågen i skytteltrafik. Sommarstugor, badhotell och restauranger började byggas. Numera ökar Åhus sitt invånarantal med mer än det dubbla när sommargästerna flyttar in.

Nordöstra Skånes Sjörike lockar turistande sportfiskare, kanotister, vandrare och campare, men erbjuder också fantastiska miljöer för den som vill bo nära naturen.

Minst lika viktigt för vår kommun är det vatten som vi inte ser. Det som gömmer sig i den underjordiska sjö som utgör norra Europas största grundvattenreservoar. Denna dolda skatt är, tillsammans med de goda jordarna, hemligheten bakom det framgångsrika jordbruket i vårt område. Salladen, jordgubbarna och potatisen. Rapsen, vetet och betesängarna. Absolut vodka och det friska vattnet i våra kranar. Allt är sprunget ur samma källa.

Kanske att jag är lite jävig, men jag har faktiskt aldrig smakat ett godare kranvatten än det vi har i Kristianstad. Men vårt fina vatten är inget som vi kan bara ta för givet. Miljögifter, nedsmutsning och klimatförändringar

är ständigt överhängande hot. Vi bär ett stort ansvar för att skydda och bevara bäckar, sjöar, hav och grundvatten. Biosfärbetet, som både handlar om kunskapsspridning och om konkreta miljö- och naturvårdande insatser, måste fortsätta med oförminskad kraft. Kommunens klimat- och energiarbete med långsiktiga insatser för en fossilbränslefri miljö är en överlevnadsstrategi för oss alla. Vattenskyddsområdena behöver stärkas och utvidgas för att säkra vårt viktigaste livsmedel.

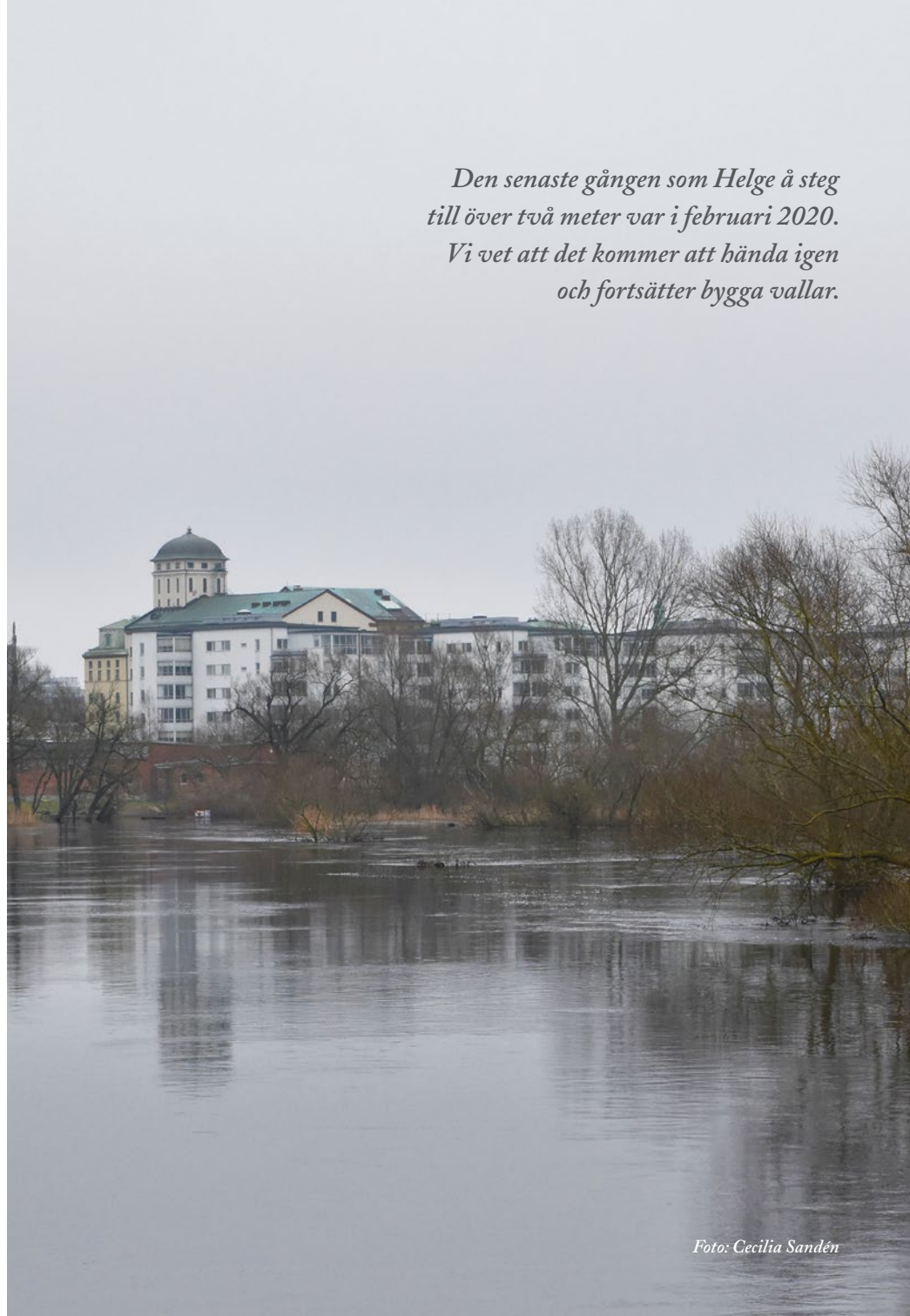
Vi måste vara vaksamma mot allt som hotar vårt vatten, men också vara på vår vakt mot hotet från vattnet. Kristianstad har redan flera gånger fått uppleva vilka krafter som släpps lösa när Helge å stiger och svämmar över sina bräddar. De som bor längs kusten vet också hur snabbt havet kan stiga och kasta sig in över land.

Vi ska inte inbillas att vi någonsin fullt ut kan tämja naturens krafter. Däremot måste vi analysera riskerna och minimera dem så mycket vi kan. Det är livsviktigt att vi förbereder oss och rustar för de scenarier som kan komma.

I alla tider har invånarna längs Helge å märkt av den stora variationen i vattennivåerna över året. För det mesta klarar strandängarna att ta emot översvämningarna, som dessutom är till nytta för Vattenrikets flora och fauna. Men vissa ödesdigra år, när djupa snödrivor täcker det småländska höglandet, vårvärmen kommer snabbt och regnmolnen hoppar sig, blir det för mycket för Helge å. Åren 1917, 1928 och 2002 står inskrivna i Kristianstads historia som dramatiska översvämningår.

Den senaste gången som Helge å steg till över två meter var i februari 2020.

Vi vet att det kommer att hända igen och fortsätter bygga vallar.

Vattnet skänker glädje till stora och små. Åhusbryggan är sommarens samlingspunkt.

Foto: Claes Sandén

Att John Nun Milner på 1860-talet kom på idén att torrlägga Nosabyviken för att skapa jordbruksmark har gjort situationen ännu knepigare. Stora delar av Kristianstad, bland annat Österäng, Centralsjukhuset CSK och brandstationen, ligger på gammal sjöbotten, som utan Hammarslundsvallen och pumparna vid Pynten snabbt skulle hamna under vatten igen. När 2002 års högvatten orsakade sprickor i vallen blev det en brutal påminnelse om vattnets hot. Under fem intensiva dygn körde 25 lastbilar i skytteltrafik dygnet runt och lastade upp 50 000 ton bergkross till en tryckbank innanför vallen. Det akuta hotet avvärdades och en ny vall började byggas.

Sedan dess har fler vallar och kajer byggts och marknivån mot ån har höjts i utsatta lägen.

Jag känner mig trygg med att vi i dagsläget har en god beredskap för de högvattenlägen som kan uppstå i närtid. Det såg vi senast i februari 2020, när vattnet steg till snarlika nivåer som 2002. Även om det uppstod en del problem, som fick lösas med tillfälliga avspärningar och hinder, så klarade vi oss utan allvarliga incidenter. Hammarslundsvallen stod pall och i Tivoliparken, som förra gången stod helt under vatten, skvalpade det bara lite lätt över cykelbanan.

Det betyder inte att vi kan slå oss till ro. Vi måste rusta för en framtid med höjda havsnivåer och mer extremväder. Vi har därför tagit fram en plan för att bygga ett långsiktigt vallskydd i den takt som krävs för att skydda staden mot sådana vattennivåer som kan förväntas hundra år framåt i tiden.

Kampen för att möta och motverka de hotande klimatförändringarna måste föras på många nivåer. Havsnivåhöjningen är beroende av hur vi globalt lyckas begränsa våra utsläpp av växthusgaser. En ensam kommuns insatser kan i det sammanhanget verka futtiga, men vi arbetar sedan flera år för att minska utsläppen och ska fortsätta det arbetet.

Med rådande utsläppstrender kan havet komma att stiga upp till en meter fram till slutet av det här århundradet. Den höjda havsnivån, och de tillfälliga högvatten som kan följa på den, utgör ett stort framtida hot mot strandnära bebyggelse och infrastruktur. Sådant är viktigt att ta hänsyn till i planeringen av kustnära utbyggnad. Även skyddsåtgärder vid kusten och insatser som motverkar stranderosion behöver finnas med i planerna.

Vi ska ta vattnets hot på allvar. Men framför allt tycker jag att vi ska känna glädje över den rikedom vi har. Havet, sjöarna och ån ger oss ovärderliga naturupplevelser och chans till avkoppling. Men det allra största värdet ligger nog i det vatten vi inte ser. Den underjordiska sjön ger oss ett fantastiskt dricksvatten och skapar utvecklingsmöjligheter för livsmedelsproduktionen som jag tror kommer att bli ännu viktigare för kommunen i framtiden.

Värdet av vårt vatten kan inte nog understrykas.

Jag funderar på om det inte skulle kunna vara värt att fira med en lokal vattenfestival. Tänk en stor fest där vi påminner varandra om hur viktigt vattnet är för oss som bor i Kristianstadstrakten. Så klart ska den hållas på sommaren och kan firas såväl vid kusten som vid sjöarna och mitt i stan. Säkert

skulle en vattenfestival innehålla både lokal mat och pilsner, men vi kan påminna om att man mår bäst om vartannat glas är rent kristianstadsvatten.

HÅRDA OCH MJUKA TAG MOT OTRYGGHET

Poliser, kameror och farthinder behövs för att hindra brott. Men föreningsliv, ungdomsjobb och föräldraengagemang är viktigare på lång sikt. Droger är roten till våld och kriminalitet.

Idrott och föreningsliv ger gemenskap till många ungdomar och för in dem i meningsfulla sammanhang. Så byggs trygghet på lång sikt.

Det är inte konstigt att många känner sig otrygga i dagens samhälle. Följer man nyheterna på TV eller i tidningar går det knappt en vecka utan man hör om skjutningar eller gängbråk någonstans. Klart att det skapar rädsla.

Ser man narkotikaaffärer på öppen gata utan att någon verkar reagera, så är det självklart att det skapar oro. När man hör och läser om skadade poliser och nerbrunna polisbilar efter kravaller, ja, då är det inte konstigt att man undrar över vart samhället är på väg.

Ändå borde de allra flesta människor kunna känna sig trygga, för det är väldigt, väldigt få som någonsin utsätts för brott. Fakta och statistik visar att det också gäller i Kristianstad. Det har blivit färre som uppger att de själva har drabbats av brott, men fler som vittnar om att de känner sig rädda och otrygga.

Visst har vi här, liksom i hela landet, på senare tid märkt av en ökad spridning av droger och vapen. Vi ser dessutom en hel del buskörning och bristande respekt för trafikregler.

Skitstövlar och skurkar har alltid funnits. Det går aldrig att hundraprocentigt skydda sig mot dem. Själv fick jag min näsa krossad av en trätoffel när jag var 15 år. Två överförfriskade medlemmar i det på 80-talet beryktade raggargänget A65 tog mig under behandling i Åhusparken våren 1983. De båda 25-åringarna slog ner mig och sparkade mig blodig. Det ska påpekas att jag var nykter, vilket jag ska erkänna att jag annars inte alltid var när jag gick i nionde klass. Så här, många år efteråt, kan jag tänka att det nog inte var deras stoltaste stund när de nyktrade till och insåg att de varit två för att slå ner en tonårspojke. Nåja, den ena fick så småningom en månads fängelse och jag fick en vecka på sjukhus och en näsa som fortfarande funkar dåligt.

Men även om det har funnits skitstövlar i alla tider så är den gängkriminalitet vi sett utvecklas de senaste decennierna något nytt för Sverige. Enligt polisen är den gängkriminalitet vi nu ser i Kristianstad uppenbart kopplad till de kriminella gäng som sedan en längre tid har terroriserat Malmö.

Vi ska komma ihåg att den illegala droghandeln är roten till det mesta av våldet och brotten på våra gator. I ena änden driver drogmarknaden missbrukare till stölder och rån för att klara sina inköp. I andra änden finansierar droghandeln de kriminella gängen som i uppgörelser tar till skjutningar och sprängningar. Polisen och tullen måste ha kraft och resurser att bekämpa de kriminella nätverken.

*Kan skräpplockning hjälpa mot brott?
Ja, sommar- och helgjobb för ungdomar är en viktig förebyggande åtgärd.
Jag har fått följa med skräpplockare på gator och stränder och är imponerad av deras insatser,*

Foto: Henrik Wester

Dessutom måste alla som köper partydroger, billig smugelsprit eller möjligt stöldgods fatta att de är medskyldiga. Det är köparna som håller igång den här marknaden och göder de kriminella gängen.

Det är polisens jobb att bekämpa brottsligheten. För några år sedan var vi från kommunens sida missnöjd med polisens insatser, och 2018 vägrade jag skriva under den samverkansöverenskommelse som normalt finns mellan kommun och polis. Sedan dess har mycket förbättrats.

Jag vill poängtera att även om jag ibland kan vara kritisk mot polisen, polisens bemanning och prioriteringar så är jag samtidigt väldigt imponerad över polisens arbete. Man måste vara medveten om att mycket polisarbete görs i det fördolda. Kommunen har i nuläget ett mycket gott samarbete med den lokala poliskåren. Det behövs fortfarande fler poliser, men situation i Kristianstad är mycket bättre i dag än den var för tre-fyra år sedan.

Från kommunens sida görs mycket, med både hårda och mjuka insatser. Vi ska göra det svårt för den som vill begå brott. Förhållandevis enkla men viktiga insatser är bättre belysning och trafikhinder. Vi har också satt in bevakning med väktare, ordningsvakter och kameror, framför allt i centrum, på Charlottesborg och på Gamlegården.

På sikt är det viktigaste uppdraget för kommunen att motverka att fler unga hamnar i droger och kriminalitet. Där gör skola och socialtjänst stora, och ofta framgångsrika, insatser. Men socialtjänsten behöver få ännu bättre möjligheter att agera med kraft för att rädda unga på väg in i kriminalitet.

Föreningar och fritidsgårdar är också viktiga för att skapa en meningsfull fritid, så att unga slipper hamna i fel sällskap. Sveriges föreningsliv är unikt och är på många sätt hjärtat i det svenska civilsamhället. Därför måste vi stärka föreningslivet ytterligare. Vi behöver också få fler föräldrar att engagera sig, även i våra utanförskapsområden. För samtidigt som samhället har ett stort ansvar måste vi föräldrar också ta vårt ansvar. Det är ditt och mitt ansvar att tala allvar med våra ungar när de har hittat på något som var fel. Det är vårt ansvar att visa var gränserna finns.

Vi måste också komma ihåg att det vanligaste våldet inte är det som utspelar sig på gator och torg. Det inträffar i hemmet. Tusentals kvinnor och barn i vårt land utsätts regelbundet för misshandel inom familjen. Alltför ofta sker det utan att någon annan ser eller förstår vad som pågår. Offren för våld i nära relationer är skyhögt fler än de som rånas eller misshandlas av främlingar. Till Kvinnojouren i Kristianstad kommer kvinnor och barn som flyr för sina liv, ofta efter en lång tid av alltmer upptrappat våld. Vi har alla ett stort ansvar för att våga se, våga fråga och våga agera om vi misstänker att någon i vår omgivning är drabbad. Dessutom måste samhällets bli bättre på att ge stöd och skydd åt offren. Bland annat måste myndigheternas rutiner för skyddade identiteter stärkas, reglerna för kontaktförbud skärpas och straffskalan för förövarna uppdateras.

GAMLEGÅRDEN

*Är Gamlegården för stort för Kristianstad?
Hade det byggts ett bostadsområde som
Gamlegården idag?*

Debatten blev intensiv i november 2021 när jag i en intervju i Kristianstadsbladet sa att jag tror att Gamlegården är för stort för Kristianstad och att jag på sikt tror att delar av området måste rivas.

Frågorna var många och ska jag vara lite självkritisk så lyckades jag säkert inte svara på dem alla när drevet drog igång. Det är inte ofta Socialdemokrater och Sverigedemokrater är överens, men när det gällde att kritisera mig och försvara Gamlegården var de oväntat eniga. Visst känns det som uppochnervända världen när Sverigedemokraterna i Kristianstad står högst upp på barrikaderna för att försvara Gamlegården?

Hur ska man skapa långsiktig hållbarhet för bostadsområdet Gamlegården?

Först vill jag betona att jag inte vill skuldbelägga alla som bor på Gamlegården. Snarare är det ju de som bor där som blir hårdast drabbade av att området är ett utanförskaps-

Här på Ingelstadsgatan bodde jag mina första fem år. På Gamlegården fanns problem redan då, och de har inte minskat med åren.

område. Visst finns det rötägg på Gamlegården, men det finns det på fler ställen i kommunen.

Så vad är då grundproblemet? År efter år drar området till sig hyresgäster som inte kan försörja sig själva och betala sin egen hyra. Mindre än hälften av den vuxna, arbetsföra befolkningen har ett jobb. År efter år är kriminaliteten hög och skadegörelsen stor. Bostadssegregationen är hög och den integrationssskuld som skapats i Sverige märks som mest i de utsatta områdena.

Runt om i landet finns misslyckade bostadsområden från 60- och 70-talen. Miljonprogrammet som Socialdemokraterna lanserade 1964 har gett bristfälliga bostäder, otrygga miljöer och skapat problem på många orter. Polisens lista med ”utsatta områden” definieras av det är platser med ”låg socioekonomisk status och där de kriminella har en inverkan på lokalsamhället” – i princip alla bostadsområden på polisens lista härstammar från miljonprogrammet.

Så, problemen som Kristianstad har med Gamlegården är inget unikt. Bostadsområden med problem finns i nästan alla Sveriges kommuner. Det som är speciellt i vår kommun är att Gamlegården är så stort. För stort för att kunna bäras av resten av en kommun i Kristianstads storlek.

Jag och min familj bodde mina första fem år på Ingelstadsgatan, längst ute i området, i en tvåa på första våningen. Så småningom hade mina föräldrar råd att köpa den fastighet där min mamma drev sin frisörsalong på Prästallén. I dagens Sverige kallas det att göra bostadskarriär. Och det är ju helt rimligt att människor även i dag försöker göra bostadskarriär

men det skapar ett av grundproblemen för Gamlegården. Omsättningen av hyresgäster i Gamlegården är stor. De som får jobb tenderar att flytta därifrån – och ersätts med nya arbetslösa som flyttar in.

Om det var kommunala resurser som var avgörande så skulle Gamlegården vara Kristianstads mest attraktiva bostadsområde med de bästa skolresultaten. Jag vill nog påstå att kommunen satsar mer på Gamlegården än på något annat bostadsområde i Kristianstad – men eftersom de grundläggande förutsättningarna är så dåliga löser inte det problemet.

Det finns de som tror att Gamlegårdens problem kan lösas med en förtätning av området. Med andra ord genom att bygga ännu fler bostäder i området, om än i lite lägre hus med lite annan karaktär. Och det är säkert så att det finns plats att bygga nytt på området, men för mig är inte lösningen att trycka in fler bostäder i ett bostadsområde som redan är för stort.

I stället måste det tas ett helhetsgrepp där vi tittar på en omvandling för hela området. Invånare måste kunna göra bostadskarriär inom området och kunna köpa en bostadsrätt inom Gamlegården. Fastighetsägaren behöver bygga om och anpassa beståndet så att även stora familjer kan hitta passande lägenheter. Vi behöver se över och fastställa om det finns delar av området där förutsättningarna saknas för att göra miljöer eller kvarter trygga. Vi måste på allvar utreda hur många som bor på Gamlegården och vi måste få bukt med trångboddheten i området. Kanske blir det faktiskt nödvändigt att riva delar av bostäderna för att göra

området mindre. Helhetsgrepp måste tas långsiktigt och vi kan inte bara titta ett par år framåt i tiden utan snarare ha ett 15 – 25-årsperspektiv.

Självklart är behärskning av svenska språket och ett jobb att gå till viktiga pusselbitar. Man kan inte heller blunda för att det finns kulturella skillnader i hur man ser på samhället och samhällets roll. Insatser behövs för att fler ska kunna förstå det svenska samhället.

Viktigt är att se till att grogrunden för de kriminella gäng- en försvinner. Ytterst tror jag att det inte bara är kommunen som måste ha en plan för Gamlegården, utan också regeringen. Det behövs en långsiktig handlingsplan för de utanförskapsområden som finns i hela Sverige. Nu blir det mediala utspel från regering och opposition efter skjutningar och kravaller, men riksdagen borde hellre ge en långsiktig hjälp till de utsatta områdena.

Jag är också övertygad om att invånarna på Gamlegården måste få ta ett större ansvar för sitt områdes framtid. Det svenska samhällets stöttepelare är föreningslivet och vi måste tillsammans se till att vi får ett starkare föreningsliv på Näsby

SAMLARFEBER

*Vykort, köttkrokar, tavlor eller takspiror.
Vad som helst kan hamna i samlingarna hos
en passionerad sakletare. Gamla saker med
Kristianstadskoppling sätter fart på fantasin
och ger mig en känsla av samhörighet.*

Jag är sakletare och samlare. Genom åren har jag samlat på mig mycket kuriosa och saker som har en historia kopplad till Åhus och Kristianstad. Min fru Mia gillar också gamla saker men tycker inte att man kan bo i ett museum - vilket hon ju kan ha rätt i - så mycket är nerpackat i lådor och magasin.

Vykortssamlingen med motiv från Kristianstads- och Åhustrakten är väl den som är lättast att härbärgera, så den har jag framme och bläddrar i.

Jag vet att nördfaktorn är stor. Men jag känner stor samhörighet med andra engagerade samlarmänniskor och imponeras av andras djupa detaljkunskaper inom om sina samlarområden. Om det sedan är bilar, spelkort, glas, flipperspel, silver, allmogevävnader, vintagekläder, Lisa Larson-keramik eller lampor från Lyktan spelar liksom ingen roll. Det är jakten på kunskap och en ny sak till

Agda Holst är känd för sina blommor, men jag uppskattar henne framför allt som Kristianstadsskildrare. Målningen visar Östra salutorget och Hästtorget 1939.

samlingen som är den gemensamma drivkraften. Den adrenalinkick som själva jakten ger är i sig oerhört motiverande. För mig är antikintresset och samlandet ett sätt att lätta på trycket och tänka på något helt annat än sådant som alltid annars snurrar i mitt huvud.

Mina egna samlingar spretar väldigt. Ett litet axplock, så att ni förstår:

Jag äger fotogenlampan som hängde i Sveriges första Folkets hus i Kristianstad och gjutjärnsspirorna som satt på Brissmans tak. Bland konsten finns målningar av Agda Holst, skulpturer och målningar av Axel Olsson och allmogeföremål målade av den så kallade Kristianstadsmålaren. Jag har också köttkrokarna som hängde i taket på Håkansson's charkuteri.

Det enda de här sakerna, och en massa annat i samlingen, har gemensamt är att de har en historia kopplad till Kristianstadstrakten. De sätter igång min fantasi och ger mig en känsla av samhörighet.

När jag har duschat på morgonen hänger jag handduken på de stora krokarna i trä som tidigare satt i Näsby smedja. Och det är liksom det som är själva grejen – att kroken där jag hänger handduken är densamma som smeden på Näsby använde till att hänga förklädet på. Det är det som får mig att gå igång.

Bästa fyndet var nog ändå när jag hittade den äldsta kända målningen över Åhus hamn. Den köpte jag i Norrköping för några år sedan, men jag ska erkänna att det inte var jag som kom fram till att det är den äldsta målningen av hamnen.

Det var historikern och tidigare barn- och utbildningschefen Kenth Olsson som stod för detektivarbetet.

Roligaste historien är när Absolut köpte Anna Model-ler-huset och började bygga om det till Absolut Home. Som kommunalråd hade jag en tät kontakt med Krister Asplund, tidigare chef för Absolut i Åhus, om projektet. Vid ett av våra samtal beklagar sig Krister över att det inte går att hitta någon gammal ritning över huset. Varefter jag snabbt kan svara ”Det är lugnt. Du kan få låna originalritningen, för den finns hemma hos mig.”. Världen är full av tillfälligheter. Drygt 15 år tidigare hade jag köpt några ritningar över gamla hus i Åhus hos en antikhandlare utanför Hörby. Bland dessa ritningar fanns en originalritning över det hus som nu är Absolut Home.

När det blev dags för invigning återbördade jag ritningen till dess rätta plats. Sällan har jag väl haft med mig en så passande gåva. På ritningen finns den första ägarens egna anteckningar om varje rums användningsområde. Det är sådant som jag som nörd tycker är extra roligt.

När det blir dags för invigning av Kristianstads badrike kommer jag att överlämna en annan passande gåva till det nya badhuset. Alldeles nyligen hittade jag på auktion Andreas Björkmans skisser till de stora väggmålningar han utförde i Tivolibadet. Nu är det redan bestämt att avbildningar av Andreas Björkmans målningar ska pryda entrén i Kristianstads badrike. Stora fotografier av väggmålningarna kommer att pryda en nostalgivägg tillsammans med neonbokstäverna från Tivolibadet.

Foto: Claes Sandén

Anders Björkmans skisser till Tivolibadet är ett färskt auktionsfynd.

Kanske kan skisserna som jag hittade på auktionen också få plats. De överlämnades, enligt anteckningarna på baksidan, 1960 som en gåva från konstnärens familj till huvudentreprenören för badet Einar Nyström. Visst är det passande att de nu kan bli en gåva till det nya badhuset.

Och även om min fru tycker att mina samlingar börjar bli alldeles för stora, så får ni gärna höra av er om ni upptäcker något som ni tror kan passa mitt sakletande.

*Jag har alltid älskat att cykla runt
i Kristianstadstrakten och vill
fortsätta länge till.*

Foto: Hedda Månsson

LIKA DUM OCH LIKA KLOK SOM DU

*Tro inte att politiker är en särskild sort.
Hela poängen med den representativa demokratin
är att vi ska vara som alla andra. Du är också
välkommen in i politiken om du inte är nöjd
med hur saker sköts.*

Den här boken har blivit en brokig blandning av minnen, tankar och bilder. Om du har bläddrat så här långt hoppas jag att du har hittat något stycke på vägen som har fått dig att minnas, fundera eller känna något av det jag har velat dela.

Förhoppningsvis delar du min kärlek till Kristianstadsbygden och min tro på att vi tillsammans kan göra Kristianstad ännu bättre. Allt det där är politik för mig.

Många verkar tro att politiker inte är människor som alla andra. Att vi är en speciell sort, utan förankring i verkligheten. Politiker beskrivs i klump som korkade och falska och kan beskyllas för allt ont i denna värld. Det verkar nästan som om gamla tiders troll, häxor och varulvar har blivit ersatta av politiker när folk vill hitta någon att skylla på.

Den uppfattning om politiker som kommer fram i inlägg och kommentarer i sociala medier skrämmer mig. Ett all-

mänt och utbrett politikerförakt är ett hot mot demokratin och samhället.

Sanningen är ju att politiker är människor som alla andra. Det är liksom själva poängen med den representativa demokratin. För att vi gemensamt ska kunna ta hand om vårt samhälle och utveckla det, måste det finnas några som fattar besluten och ser till att saker blir gjorda. De som väljs till uppdragen ska vara vanliga människor, med vanliga människors styrkor och svagheter. Förtroendevalda politiker ska alltså vara precis lika kloka och lika dumma som alla andra. Vem som helst som är beredd att ta ansvar kan ställa upp och bli vald. Du själv, din mamma, din son, din granne eller din arbetskamrat på kontoret eller i fabriken – ni kan alla bli politiker om ni inte är nöjda med hur saker sköts.

Politiker ska inte vara experter eller övermänniskor. Vi ska vara vanliga människor, med sunt förnuft och ansvarskänsla. Det som kan begäras är att vi sätter oss ordentligt in i frågorna som vi ska fatta beslut om. Vi ska läsa på och lyssna både till berörda medborgare och till professionella experter. Vi ska väga för- och nackdelar, diskutera olika lösningar, se vilka intressen som står mot varandra, kompromissa mellan olika viljor och använda vår helhetssyn för att i slutänden fatta det beslut som ser ut att bli det bästa för de allra flesta på lång sikt.

Det går aldrig att göra alla nöjda i alla lägen. I efterhand kan det också hända att politiker, precis som alla andra människor, upptäcker att något inte blev så bra som vi hade trott. Vi har varken trollspön eller kristallkulor. Men

vi förtjänar kanske inte för den skull att bli kallade idioter och bli bespottade och utskälda hur som helst?

Efter många år som politiker är jag van vid att möta människors synpunkter vid de mest oväntade tillfällena. I grund och botten tycker jag att det är bra när jag blir stoppad av folk som vill diskutera med mig. Oftast är de väldigt trevliga, även om vi inte har samma uppfattning.

Men visst har det hänt att jag har fått en och annan utskällning genom åren. Några har etsat sig fast mer än andra. Som när jag naken stod i omklädningsrummet på badhuset och torkade min tvååring efter badet medan en fullt påklädd lärare högljutt skällde ut mig för ett beslut i barn- och utbildningsnämnden. Jag kände mig inte särskilt bekväm i den stunden. En annan minnesvärd utskällning inträffade vid en volleybollmatch i idrottshallen. I samband med att vi gjorde sidbyte började en i publiken råskälla på mig för en politisk åsikt som jag hade uttryckt i tidningen några dagar tidigare. Den gången var mina lagkamrater ännu mer obekväma än jag.

Det är väl så att de påhopp som fastnar mest är de som drabbar andra än mig själv. När min familj eller mina vänner hamnar i skottgluggen kan jag bli riktigt förbannad. Själv har jag lärt mig att tåla en hel del.

Tonläget har absolut trissats upp under de drygt trettio år som jag har varit verksam i politiken. Många har blivit mycket mer drabbade än jag. Kvinnliga politiker är mer utsatta än män. Det gör mig ont varje gång jag hör om en politiker – oavsett partitillhörighet – som känner sig tvingad att lämna

politiken på grund av hat och hot. Det är ett nederlag inte bara för personen utan för hela vårt demokratiska samhälle.

Samhället behöver fler vanliga människor som vill och vågar ta ansvar genom politiken. Det räcker inte med engagerade opinionsgrupper som bara har en enda fråga i bagaget. Några måste orka fatta helhetsbeslut som inte kan gillas av alla. Ingen vinner på ett klimat och ett tonläge där bara de mest hårdhudade kan överleva som politiker. I politiken behövs alla sorters människor.

Jag gick in i politiken för att jag ville göra skillnad. Tillammans med andra fritidspolitiker engagerade jag mig för att påverka vår kommun. Det fanns aldrig i min plan att jag skulle syssla med politik på heltid. När jag först blev tillfrågad om att ta uppdraget som vice ordförande i barn- och utbildningsnämnden sa jag nej. Jag hade ett jobb som jag trivdes med och en familj med små barn som behövde min tid och kraft. Inte hade jag utrymme att ge mig in i det politiska livet på allvar. Min fru fick mig på andra tankar.” Det var väl korkat, Pierre, det är ju det du vill! Det är politiken du brinner för! Du säger att du vill göra skillnad, så gör det.” Kanske har hon ibland ångrat sina ord. Alla kvällar och helger jag har varit borta på möten. Alla telefonsamtal på konstiga tider. Alla gånger som jag försvinner bort i tankar på någon knivig fråga. Det är tur att jag har en tålig och förstående familj.

Även om det finns baksidor har jag aldrig ångrat valet jag gjorde för snart 20 år sedan. Politiken ger så oerhört mycket.

Tillfredsställelsen när vi efter långa diskussioner och förhandlingar lyckas bli eniga om ett beslut som för kommunen framåt. Möten med medborgare som är tacksamma över kommunens stöd och hjälp. Företagare som hör av sig och vill etablera sig och skapa fler jobb i kommunen. Känslan av att vara en del i utvecklingen och att bygga upp något för framtiden. Sådant är värt en del uppoffringar.

Om jag ska försöka summera allt vad jag har försökt få fram på de här sidorna så är det nog så här enkelt: Jag älskar Kristianstad. Jag brinner för politiken. Jag tycker faktiskt att jag har Kristianstads roligaste jobb

*Produktion: Ek&Gren
Projektledare: Magnus Wallgren
Redaktör: Ewa Mårtensson
Grafisk form: Martin Thor
Omslagsfoto: Precious People & Daniël Tejera
Tryck: Litografen i Vinslöv
Tack till Stiftelsen Kristianstadspress för stöd till finansieringen.*

På ett personligt sätt tar Pierre Månsson med oss med på en resa genom Kristianstadsbygden och sitt eget liv. Vi får möta en pojke som en gång lärde sig att älska Kristianstad men också en politikers tankar om Kristianstads resa mot framtiden.

Pierre Månsson är liberal politiker och sedan drygt tio år kommunalråd i Kristianstad.